

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горовий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* Т. Гранчак, О. Ворошилов. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524–25–48, (044) 525–61–03. E-mail: siaz2014@ukr.net, www.nbuviap.gov.ua. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz2014@ukr.net**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 40
(5 червня 2015 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРІ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	3
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	16
ВИКОНАВЧА.....	23
ПОЛІТИКА.....	31
ЕКОНОМІКА.....	36
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	41

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Президент у щорічному Посланні до парламенту визначив головні завдання української влади на найближчий рік

У щорічному Посланні до Верховної Ради України Президент П. Порошенко окреслив найважливіші завдання для української влади на найближчий рік: продовжити деолігархізацію, дерегуляцію та децентралізацію, розпочати демонополізацію, завершити створення інфраструктури для боротьби з корупцією та перейти в тотальний наступ на неї, почати очищення суддівської гілки влади й прокуратури.

Глава держави наголосив на необхідності відновлення економічного зростання країни з початку 2016 р. Для цього потрібно завершити санацію банківської системи та податкову реформу, включно зі збереженням єдиного податку для малого й середнього бізнесу, зауважив він.

Особливу увагу Президент приділив аграрній галузі як такій, що є однією з основ конкурентоспроможності України на світових ринках.

Глава держави особливо зазначив, що вже цього року необхідно розпочати індексацію зарплат і пенсій, в умовах нових тарифів, удосконалити систему адресних субсидій для малозабезпечених верств населення.

Президент поставив завдання запустити реформу системи охорони здоров'я. «Досить тут ховати голову в пісок і дурити людей байками про безкоштовну медицину», – заявив П. Порошенко.

Президент наголосив на необхідності подальшого нарощування витрат на зміцнення обороноздатності. «Військовим – бути готовим як до відновлення наступу ворога на Донбасі, так і до повномасштабного вторгнення по всьому периметру кордону з РФ», – заявив глава держави.

Президент заявив, що до 2016 р. Україна зробить усе необхідне для отримання безвізового режиму з ЄС. «Це, шановні народні депутати, наше з вами спільне завдання і спільна відповідальність», – зазначив він.

Також глава держави назвав одним із пріоритетів стратегії розвитку поглиблене вивчення англійської мови: «Україна сьогодні у глобальному рейтингу залишається серед країн з найнижчим рівнем володіння англійською, що є природним бар'єром для українців для переорієнтації на західні цінності та стандарти. Володіння англійською стане критерієм при прийомі на державну службу, а 2016 р. буде оголошено роком англійської мови», – зазначив П. Порошенко.

Президент визначив програму електронного урядування як одну з найголовніших на наступні роки. «Електронний документообіг, електронні сервіси та адміністративні послуги, електронні тендерні закупівлі, електронні звернення і петиції, цифрові підписи, максимально широкий доступ громадян до баз даних і державних реєстрів – це неначе ключ, який дає нові

можливості в боротьбі з бюрократією та корупцією, – сказав Президент. – Наша країна заслуговує на успіх. І так буде! Усі, хто протидіє реформам і перешкоджає Україні стати успішною, а саме: олігархія, корумпована бюрократія, країна-агресор та її нечисленна п'ята колона – програють» *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 4.06).*

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Перший рік президентства П. Порошенка в оцінках експертів

25 травня минув рік, як на позачергових виборах Президентом України було обрано П. Порошенка. За нього проголосували 54,7 % виборців, що забезпечило завершення виборів в один тур.

Експерти оцінюють перший рік президентства П. Порошенка неоднозначно. З одного боку, він досягнув поступу в стримуванні російської агресії, розбудові української армії, боротьбі з корупцією, завдяки дипломатичним зусиллям мобілізував світову спільноту на підтримку України, з іншого, зазначають політологи, – припустився ряду кадрових помилок, не виконав деяких передвиборних обіцянок.

Найпопулярніша методика, яку багато хто використовує для коментування першого року президентства П. Порошенка, – це оцінка виконання його передвиборної програми, що називалася «Жити по-новому!». Однак, на думку керівника Центру політичного аналізу «Пента» політолога В. Фесенка, використовуючи цю методику, необхідно враховувати дві обставини. По-перше, повномасштабна оцінка виконання передвиборчих обіцянок коректна ближче до завершення терміну президентських повноважень. Не дуже справедливо вимагати виконання всіх обіцянок уже за перший рік президентства. По-друге, і це ще більш важливо, перший рік президентства П. Порошенка виявився найскладнішим, найбільш проблемним і драматичним за весь період існування незалежної Української держави з 1991 р. Ні в кого з його попередників не було таких критичних викликів і ризиків. Причому загрози ці існували та існують не тільки для Президента, а й для всієї держави. Можливо, П. Порошенку рік тому здавалося, що існуючі проблеми вдасться розв'язати досить швидко, але, як показав подальший розвиток подій, криза виявилася більш масштабною та гострою, ніж уявлялося навесні 2014 р., а розв'язання існуючих проблем вимагає набагато більше часу й зусиль, ніж здавалося рік тому.

Аналогічний підхід до оцінки першого року президентства П. Порошенка застосовує політичний експерт Є. Магда. «Слід сказати, що ніхто з колишніх президентів не стикався з такими проблемами і

обставинами. В умовах побудови нової країни Україна опинилася в центрі уваги, відповідно виникли завищені вимоги й очікування. У зовнішній політиці Україна зробила суттєві кроки вперед. Позитивним аспектом є те, що почалося відновлення Збройних сил, але воно ще буде продовжуватися тривалий час. У цілому, рано говорити про те, що передвиборча програма виконана, але й пройшло не п'ять років. За рік зроблено все можливе», – вважає Є. Магда.

Як зауважила директор Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва», соціолог І. Бекешкіна, П. Порошенко отримав країну, яка була в ситуації відсутності реальної влади, особливо на місцях вона просто розвалювалася. Верховна Рада була частково переформатована, формально була законоправною, але насправді здебільшого втратила свою легітимність, тому що втратила легітимність Партія регіонів, яка раніше цементувала більшість. «Ми вже забули, які були величні плани захоплення всієї “Новоросії” – восьми областей. Тоді це було на слуху і про це постійно говорили в Росії. Тож П. Порошенко зумів втримати країну, він і його команда, налагодили оборону. Коли він говорив, що АТО закінчиться до чергової річниці Незалежності України, можливо, так і було б, але ніхто не прогнозував, що Росія повною мірою втрутиться в ситуацію своїми збройними силами. Тому ця обіцянка не була виконана», – зазначає соціолог.

Директор Інституту політичного аналізу і міжнародних досліджень С. Толстов головним досягненням П. Порошенка називає те, що він своїм обранням на пост Президента легітимізував владу, яку до того у західній пресі називали тимчасовим урядом. Таким чином він частково подолав політичну кризу в країні. Що стосується надбань П. Порошенка, то це підтримка загального напрямку реформування та встановлення відносин із Заходом, які дали змогу залучити істотну допомогу.

За словами В. Фесенка, П. Порошенко відіграв досить активну роль у реалізації потужного суспільного запиту на якісне оновлення влади і потреби в політичній стабілізації, що виникли після перемоги Євромайдану. За ініціативою і під тиском Президента відбулися дострокові парламентські вибори, у результаті яких абсолютна більшість місць у Верховній Раді нині належить партіям Майдану, а не колишнім регіоналам. При всіх суперечностях усередині парламентської коаліції, вона працює досить результативно.

Для оцінки діяльності Президента на першому році його повноважень також дуже важливо зафіксувати ступінь його впливу в рамках діючої політичної системи. У цьому плані стартовий період президентства П. Порошенка був досить успішним, стверджує В. Фесенко. Не змінюючи парламентсько-президентську форму правління і не розширюючи своїх формальних повноважень, Президенту вдалося стати ключовою фігурою системи державної влади. Зараз, переконаний політолог, це очевидно навіть для А. Яценюка, який як Прем'єр-міністр України деякий час тому претендував на роль другого (рівнозначного Президенту) центру влади в політичній системі країни. Тоді багато хто, і всередині країни, і серед

міжнародних партнерів, побоювалися повторення історії 2005 р. – конфлікту між Президентом і Прем'єр-міністром, локальні прояви якого час від часу виникали між П. Порошенком і А. Яценюком. Але саме Президент грав вирішальну роль і в їх подоланні, і в забезпеченні компромісних основ для продовження цього політичного партнерства. Наприкінці липня минулого року, після емоційної заяви А. Яценюка про відхід з поста Прем'єр-міністра, саме П. Порошенко умовив його залишитися. Президент навіть пропонував А. Яценюку створити спільну партію. Правда, проект цей не відбувся. Після успішного виступу «Народного фронту» на парламентських виборах П. Порошенко погодився на продовження прем'єрства А. Яценюка. Багато хто тоді порахував це політичною поразкою Президента. Та, як виявилось згодом, від цього П. Порошенко тільки виграв, а ось А. Яценюк швидше втратив (як мінімум у рейтингу). Сильним ходом Президента у зміцненні «шлюбу за розрахунком» з «Народним фронтом» стало призначення одного з лідерів цієї партії – О. Турчинова – секретарем Ради національної безпеки і оборони України. І зараз, незважаючи на всі розмови про протистояння Президента і Прем'єр-міністра, їх фракції в парламенті спільно протистоять не тільки опозиції, але часто і «малим фракціям» коаліції.

Ключова проблема першого року президентства П. Порошенка – розв'язання кризи на Сході країни. Президент намагався її вирішити як військовими, так і дипломатичними засобами. Мирний план П. Порошенка, висунутий в червні 2014 р., фактично був проігнорований сепаратистами. Потім була зроблена військова спроба розв'язання кризи. Вдалося звільнити більше половини окупованої території Донбасу. Можливо, антитерористичну операцію в регіоні і вдалося б завершити протягом трьох місяців, але в конфлікт активно втрутилася Росія, яка спочатку поставляла найманців і зброю, а із серпня 2014 р. кинула в зону бойових дій свої військові підрозділи. Знову різко зросла загроза прямого та масштабного військового зіткнення з Росією, яке могло вийти за межі Донбасу. І перші і другі мінські домовленості стали вимушеним кроком, «меншим злом». Вони не вирішують проблеми в цілому, але зменшують ризики великої війни і хоча б відносно стабілізують військову ситуацію в зоні конфлікту, а, отже, дають країні необхідний перепочинок для відновлення сил і зміцнення обороноздатності. Зараз уже очевидно, що у війні, що виникла рік тому, не буде швидкої перемоги, і результат цієї війни буде залежати не тільки від українського керівництва.

Титанічні зусилля, спрямовані на встановлення миру на Донбасі, експерти однозначно зараховують в актив П. Порошенку, щоправда, наголошуючи, що у пошуках миру на сході Президент мовчить про анексований Крим, хоча повернення півострова було серед його передвиборчих обіцянок.

«У мирному плані Порошенко, і в тих документах, які слідували мирному плану Порошенка, жодного разу не згадується Крим. Хоча з Криму, по великому рахунку, все й почалося. Саме військова агресія Росії, окупація й анексія Криму стала початком війни», – нагадує голова правління

Міжнародного центру перспективних досліджень В. Філіпчук. Та аби повернути Крим чи закінчити війну на Донбасі, одного чи навіть кількох років явно замало, додають фахівці.

Поступово відновлюється обороноздатність країни. Рік тому в країні фактично не було армії. У травні – червні минулого року військові дії на Сході України вели добровольчі батальйони й окремі боездатні армійські підрозділи. За рік і число військовослужбовців, і кількість військової техніки у складі Збройних сил України в зоні конфлікту зросла в кілька разів. Звичайно ж, проблем в армії (і з постачанням, і з військовим керівництвом, і з багатьом іншим) залишається багато, але прогрес очевидний.

«За Президента Порошенка вперше зароджується належне ставлення до української армії, яка перетворюється на становий хребет країни. Будуються укріплення й стабілізується лінія контакту з бойовиками. З одного боку, це заморожує конфлікт, з іншого боку, демонструє, що “русский мир” – це цілковита руїна, що бойовики та росіяни не здатні до жодної конструктивної діяльності. Серйозно знизилась терористична активність в Одесі й Харкові – це теж успіх», – наголосив політолог О. Палій.

«За рік президентства П. Порошенко зробив рівно стільки, скільки міг зробити, – вважає політолог К. Бондаренко. – Головна заслуга П. Порошенка – це те, що він намагався хоча б зменшити загострення пристрастей, декларувати миролюбну риторику. П. Порошенко намагався зменшити військові оберти, в тому сенсі, що не ввів під тиском свого оточення та інших політиків військового стану», – зазначає експерт.

Політолог, координатор руху «ЧЕСНО» А. Круглашов наголосив, що «П. Порошенко дійсно зміг відповідати позиціонуванню миру, а не війни. Безумовно, це позитив. Вдалося комунікувати з суспільством і виявляти факти російської агресії. Важливим моментом є прийняття антикорупційного пакета законів. П. Порошенко робив кроки назустріч для спілкування з громадянським суспільством. Позитивним аспектом також є те, що в уряді є іноземці. Це свого роду здатність домовлятися заради спільних цілей і намірів. У цілому, спостерігається прогрес у зовнішній політиці країни».

«Головна заслуга Президента Порошенка в тому, що Україна втратила мінімально з того, що насправді могла втратити під час війни, – зауважує політолог В. Каспрук. – Україна залишилася незалежною. Незважаючи на великий вплив Москви і роль РФ в Європі, незважаючи на погрози Кремля на адресу нашої країни, Україна все ж стала в рази ближчою до Європи і продовжує рухатись в європейському напрямку, а Захід надає підтримку Україні. За умови війни мало хто зміг би зробити більше, ніж зробив Порошенко».

У розв’язанні проблеми війни і миру важливу роль відіграла зовнішня політика, яка стала «коником» Президента П. Порошенка. В Україні вперше з’явився Президент-дипломат, який вільно володіє англійською мовою і встановив прямі й регулярні контакти з провідними світовими лідерами. «Мені здається, що Президент користується підтримкою західних партнерів, добре виглядає на переговорах. Він є хорошим дипломатом, намагається

взяти для України все, що можна. Видно, що людина бореться за Україну в дипломатичній сфері», – зауважив у цьому контексті політолог О. Палій.

Головний зовнішньополітичний напрям – європейська інтеграція України – отримав конкретне досягнення – підписання Угоди про асоціацію та зону вільної торгівлі з ЄС. З 1 січня 2016 р. ЗВТ з Євросоюзом запрацює у повному обсязі.

«Європейський курс став поступальним і незворотнім. Для контрасту варто на мить повернутися в листопад 2013-го на Вільнюський саміт, аби зрозуміти, як кардинально змінилася ситуація. Відносини з ЄС вийшли на принципово новий рівень», – підкреслив співдиректор програм з зовнішньої політики Центру ім. Разумкова М. Пашков.

Очікувалося, що в травні 2015 р. ЄС може заявити про надання Україні безвізового режиму з 1 січня 2016 р., але війна і глибока економічна криза в Україні породили у частини політиків в ЄС побоювання, що безвізовий статус для громадян України може спровокувати хвилю біженців і трудових мігрантів з України до Євросоюзу. Відіграли також свою роль інтриги Росії і, на жаль, неповне виконання наших зобов'язань щодо підготовки умов для лібералізації візового режиму. Тим не менш, боротьба за безвізовий режим для України у відносинах з ЄС триває і, за прогнозами експертів, це завдання буде вирішено в найближчій перспективі.

Політичний експерт, экс-нардеп Т. Чорновіл також назвав рік правління П. Порошенка позитивним саме з точки зору оборонної та міжнародної діяльності. «Я говорив би про позитивну оцінку його діяльності. Умови, в яких доводилося йому діяти, були дійсно вражаючі. Президент відповідає за питання безпеки, за питання оборони, за питання міжнародної політики, за питання дотримання конституційних прав і свобод. Це його сфери відповідальності, і він достатньо добре справився з цими завданнями у такий складний час», – зазначив Т. Чорновіл.

Політехнолог Т. Березовець так само позитивно оцінив діяльність нинішнього Президента у зовнішній політиці, а також у боротьбі з корупцією. «Зовнішньополітичний вектор був достатньо успішним. Він зміг побудувати потужну коаліцію на захист України, куди увійшли і США, і європейські країни. Україна отримала всі міжнародні транші МВФ, які були можливі. Україна почала переорієнтовувати свій експорт із російського ринку на ринок Європейського Союзу. Уперше за довгі роки ухвалена велика кількість законів із євроінтеграції та боротьби з корупцією, розпочалася деолігархізація країни», – вважає Т. Березовець. За його словами, ознаками деолігархізації є звільнення з посади губернатора І. Коломойського, а також фактичне позбавлення Д. Фірташа права на оренду енергокомпаній.

Водночас редактор інтернет-видання «Наші Гроші» О. Шалайський додає, що Президент зробив певні кроки щодо кожного великого олігарха: «Абсолютно чіткі кроки по Коломойському з “Укртатнафтою”, по Фірташу з Іршанським ГЗК і газовим свердловинам, по Ахметову з ціною вугілля і так далі. Інша річ, що поки ці кроки не стали такими кардинальними, щоб ми відчули, щоб олігархи почали пищати».

Разом з тим обмеженими й половинчастими експерти назвали результати діяльності Президента в таких сферах, як подолання корупції, реформування судів і державної влади. З одного боку, закладаються інституційні передумови для боротьби з корупцією (антикорупційне законодавство, формування Національного антикорупційного бюро), вже є і арешти високопосадовців, а з іншого – суспільство і наші міжнародні партнери очікують набагато більш рішучої, системної та результативної боротьби з корупцією, говорить В. Фесенко.

«Наявні певні зрушення в плані боротьби з корупцією. Це видно й за поведінкою чиновників, і за поведінкою даїшників. У країні з'являється можливість вести бізнес без хабарів, оскаржувати корупційні дії в силових органах. Разом із тим, ми побачили, що люди мають змогу відкупитися через заставу, й поки що влада не ліквідувала можливість внесення застави в разі серйозних злочинів», – наголосив О. Палій.

Політолог також нагадав, що не завдано належного удару по ядру сепаратистів. «Єфремов то затримувався, то відпускався. Люди повинні бачити чіткі однозначні рішення. Така половинчастість і беззубість є дуже шкідливою. Справедливість потрібно наводити більш рішуче», – сказав він.

Зокрема, це стосується кадрового складу суддівського корпусу. «Зміни в судовій системі є половинчастими. Звичайно, таких блюзнірських рішень, як раніше, немає, але можливість цього залишається, бо на посадах і надалі сидять ті самі люди, розбещені корупцією», – зазначив політолог.

Схожа ситуація і зі здійсненням реформ, які хоч і дещо активізувалися, але темпи їх залишають бажати кращого. Успішність реформ і подолання економічної кризи чи не вирішальною мірою залежить від ефективних реформаторів. І тут ми бачимо дуже неоднозначну ситуацію. Очевидний величезний дефіцит талановитих менеджерів, незалежних від партійних рейтингів і бізнес-впливів, і здатних на проведення радикальних реформ. У цих умовах Президент ініціював сміливий кадровий експеримент із залученням в уряд реформаторів-іноземців і здібних топ-менеджерів зі сфери бізнесу. Але в кадровій політиці Президента були і явні прорахунки, частину яких він, щоправда, встиг виправити.

Експерти зійшлися на думці, що основними помилками Президента П. Порошенка були кадрові призначення: В. Гелетея міністром оборони, В. Яреми – на посаду Генерального прокурора України, В. Гонтаревої – главою НБУ. Політичний експерт Ю. Палійчук, зокрема, вважає, що через ці кадрові рішення Президент спрямував на себе негатив, пов'язаний з діяльністю згаданих посадовців.

На думку аналітиків, саме тому, що посаду Генпрокурора обіймали некомпетентні люди, не були належним чином розслідувані розстріли на Майдані. «Це провал. Тому що був призначений некомпетентний прокурор Ярема. Усі ці справи у кращому випадку затягувалися, у гіршому – були розвалені корупційною складовою. Обіцянка не виконана, і це викликає критику всередині країни та за кордоном. Також я вважаю помилкою призначення міністром оборони Гелетея. Крім того, помилковою була

підтримка Кличка на виборах мера Києва. Велика кількість корупційних земельних скандалів і взагалі – Кличко не впорався. З приводу Гонтаревої – безумовно, частково критика обґрунтована, але це солідарна відповідальність уряду і Нацбанку», – уточнив Т. Березовець.

За словами першого Президента України Л. Кравчука, у П. Порошенка відсутня системна кадрова політика. «Помилки в кадрових рішеннях часто настільки очевидні, що викликають подив. Президент шукає кадри у своєму близькому оточенні, насамперед у своїй бізнес-сфері. Я вважаю це помилкою.

Порошенко не розширює кадрові пошуки, використовуючи можливість застосувати іноземний досвід. Але тут потрібно бути дуже обережним, практика показала, що не всі іноземці приживаються в Україні. Один або два з'являються в галузі, а решта – старі, система не змінена. Старі схеми, старі підходи, і людина не приживається. Це не так просто – поміняти все за допомогою одного міністра. Хоча використовувати іноземців треба, я цього не заперечую, але за Україну повинні відповідати українські громадяни, люди, які тут живуть і працюють», – зауважив Л. Кравчук.

Політолог О. Кочетков зазначив, що Президент оточив себе людьми в Адміністрації Президента та парламенті, з якими йому комфортно працювати.

«Порошенко не вийшов на масштаб держави. Він успішний бізнесмен-переговорник. Використовує ті самі прийоми, які принесли йому успіх у бізнесі. Але вони не підходять для управління державою. Ще Порошенко звик, що у бізнесі працює абсолютна вертикаль. Не хоче чути протиріч, заперечень, навіть запитань. Оточив себе людьми, які не можуть сказати, що так не можна робити. Не чув таких слів за весь час на посаді президентства від власного оточення. Немає авторитетних людей, які можуть підказати. Порошенко вважає, що знає краще всіх. Тобто він найкращий генеральний прокурор, керівник Генерального штабу, економіст. Тому йому потрібні тільки виконавці. Але держава – це не бізнес. Йому це треба змінювати, якщо ні, то люди змінюватимуть його. Суспільство не зможе чекати», – переконує експерт.

Багато недопрацювань відзначають експерти у сфері будівництва армії. Як стверджує директор Центру досліджень армії, конверсії і роззброєння В. Бадрак, реформування армії відбувається повільно, і перспективи стрімкого зростання можливостей ЗСУ поки що немає.

По-перше, лише майже через рік було затверджено Стратегію нацбезпеки – це дуже пізно. Досі ми не маємо Воєнної доктрини. Військові фахівці визнають, що цей факт істотно гальмує розвиток оборонних спроможностей, створює умови для подвійних стандартів у секторі безпеки (оскільки навіть через рік війни ворог чітко не проголошений ворогом). Ці документи могли б з'явитися ще у серпні – вересні минулого року. Саме на підставі них мали б створюватися програми з реформування ЗСУ та інших формувань, а також інші важливі керівні документи, серед яких Програма розвитку озброєнь і військової техніки. Отже, реформування військового

сектору (на чому наполягають західні партнери) здійснюється в ручному, спорадичному режимі – без адекватної нормативно-правової бази. Тому увесь процес відбувається на основі однобокого суб'єктивного бачення. Через це Україна будує армію старого, радянського, типу, але, на відміну від радянської громіздкої армії, у нас не формуються стратегічні компоненти зі стратегічним озброєнням, яке б могло бути зброєю стримування. Тобто, було обрано найгірший шлях будівництва армії.

«Чому в Стратегії нацбезпеки не позначено курс на професійну армію, поки що не зрозуміло. Боюсь, цього може не бути і у новій Воєнній доктрині. Люди з військовим досвідом, які демобілізуються після року служби та участі в АТО, могли б залучатися в якості ядра нового професійного війська. Звичайно, за рік-два професійну армію створити неможливо, але, у разі обрання відповідного курсу, до кінця 2015 р. Україна могла б створити професійне ядро з 5–7 тис. військовослужбовців у якості найпотужніших сил стримування», – додає експерт.

Із озброєнням сил оборони країни ситуація така ж сама. «Укроборонпром» охоплює не більше 30 % можливостей української оборонної промисловості, що може задовольнити потреби армії на 40 %, за найоптимістичнішими прогнозами. Упродовж року Верховний Головнокомандувач не попіклувався, щоб в оборонній промисловості був керівник – єдиний координатор, при цьому – у виконавчій владі. Перенесення управління обороною в РНБОУ є помилковим, бо це може призвести до ручного управління нею, і тоді ніхто не буде відповідати за координацію дій (серед іншого, такий факт буде яскравим доказом суперництва між главою держави та главою уряду за владу, що в умовах війни є занадто ризикованим для самої держави), переконує В. Бадрак.

Навіть за умови створення вертикалі військово-технічного співробітництва (ВТС) в РНБОУ та попри заяви про мільярдні контракти та проекти, зараз немає перспективних проектів військово-технічного співробітництва і спільного створення систем озброєння з європейськими країнами. Реальні проекти могли б перетягнути іноземні країни зі статусу партнерів у статус союзників України. «Результат ВТС має бути у тому, щоб створити зброю стримування, а на це потрібно 5–7 років. Є значні проблеми і в розумінні того, як це робити, і в самих діях. Перспективи є, нас навіть підштовхує Штаб-квартира НАТО, для цього вона провела декілька раундів переговорів, але результатів не видно. Так, шлях до отримання західних технологій і започаткування конкретних проектів довгий, але його потрібно пройти. Це величезна робота, але її потрібно зробити. Хіба Україна гірша за, скажімо, ПАР, яка вже десятиліття успішно співпрацює з країнами НАТО, спільно виробляє навіть високотехнологічні ракети?!

Можливо, всі ці недоліки пов'язані з незрозумілою та непрозорою кадровою політикою Верховного Головнокомандувача. Незважаючи на дорікання, багато фахівців, експертів і політиків казали йому про недоліки у кадровій політиці. З одного боку, існує кадровий голод, з іншого – призначаються люди, які не є фахівцями.

Дотепер воєнний чинник тримається на патріотизмі окремих людей і на тому, що волонтери й надалі забезпечують армію. А в самій армії стоять патріоти, які готові боронити державу до останнього. Завдяки тому, що у ворожій сторони підірвана мотивація, наша мотиваційна сфера перемагає і Україна залишається переможцем у нинішній ситуації. Але якщо ми говоримо про перспективи та стратегії, то без створення системи стримування, наша держава роками знаходитиметься в ситуації, коли потрібно весь час відбиватися від агресії. У результаті будуть гинути люди, а від влади ми чутимемо, що “не можна відповідати, бо це може призвести до провокацій”», – резюмує фахівець.

Однією з найбільш критикованих експертами та суспільством невиконаних обіцянок П. Порошенка залишається дистанціювання від бізнесу. Посівши найвищу посаду у державі, де Конституція не дозволяє Президентові займатися підприємницькою діяльністю, П. Порошенко запевняв, що передав увесь бізнес в управління міжнародним структурам. Вони ж мають продати все, чим він володіє.

Найбільша частка у бізнесі – це кондитерська галузь. Корпорація Roshen – 18-а за потужністю у світі – дає найбільші прибутки завдяки чотирьом фабрикам в Україні, а також потужностям в Угорщині, Литві та Росії. Крім того, як повідомляли протягом останніх років українські та іноземні медіа, П. Порошенко володіє акціями заводу «Ленінська кузня» і Севастопольського морського заводу, кількома продовольчими компаніями. Серед бізнесу також підприємства з виробництва скла та крохмалю, страхова компанія, Міжнародний інвестиційний банк. У медіасфері, окрім 5 телеканалу – ще кілька ТРК у Києві, Одесі, Дрогобичі.

Поки що не вдалося продати нічого. П. Порошенко каже, що не має часу і можливості цим займатися. Він також запевняє, що бізнесом теж не займається. «Президент зараз не займається бізнесом. І він справді намагається продати все і передусім свій головний бізнес – Roshen. Однак кон’юктура зараз не просто погана, а дуже погана. Інвестори не хочуть сюди заходити. Навіть за хорошої кон’юктури такі продажі швидко не відбуваються. Тому поки що нічого аномального немає. Враховуючи загальну ситуацію і інвестиційний клімат, усе йде цілком нормально», – стверджує глава Адміністрації Президента Б. Ложкін.

Сам П. Порошенко також говорив про труднощі з продажем, які від нього не залежать. «Коли я намагався продати, наприклад, мої активи в Росії, вони були негайно арештовані російським урядом, не даючи мені такої можливості, адже неможливо продати те, що перебуває під арештом. І моя власність у Росії була конфіскована. І вони намагалися використати це як метод здійснення тиску», – пояснював Президент.

Досі у ЗМІ з’являлися повідомлення про те, що швейцарська компанія Nestle зацікавлена купити Roshen за 1 млрд дол., у той час як початкова ціна, запропонована уповноваженими інвесткомпаніями, становить 3 млрд дол.

Тим часом генеральний директор Roshen В. Москалевський в інтерв’ю агентству Bloomberg сказав, що він більше зацікавлений у подальшій

розбудові підприємства, аніж у його продажу.

«Я працюю тут заради прибутку компанії, а не для продажу. Якщо я буду будинок, щоб продати, я роблю це по-іншому, ніж коли буду його для того, щоб у ньому жити», – сказав В. Москалевський.

Тим часом конфлікт на Донбасі і анексія Криму позначилися і на бізнесі П. Порошенка: у Маріуполі кондитерська фабрика із лютого 2015 р. не працювала, а у квітні її взагалі закрили.

ЗМІ багато писали про «націоналізацію» самопроголошеною владою Севастополя – поміж інших 35 об'єктів міста – Севастопольського морського заводу, контрольним пакетом акцій якого також володіє П. Порошенко. Після відповідного рішення «уряду» Севастополя у березні 2015 р. він з'явився у державному реєстрі Росії як державне підприємство.

Увесь час практично нічого не повідомляється про те, що відбувається із іншими бізнес-структурами Президента. Згадується лише 5-й телеканал, який П. Порошенко не планує продавати, і про це він заявляв ще рік тому.

Через затримку із продажем бізнесу на адресу Президента лунають звинувачення у конфлікті інтересів і у невиконанні передвиборчих обіцянок. «Цілком очевидно, що П. Порошенко був і лишається одним із найпотужніших олігархів в Україні. У політичних кулуарах зараз жартують, що, мовляв, у Президента є одне завдання з деолігархизації країни – зробити так, щоб лишився один олігарх. Темпи, якими бізнес Президента продається, дають підстави припускати, що цей процес триватиме до кінця його президентських повноважень. Або ж Президент не планує бути Президентом усі п'ять років», – вважає журналіст і автор книг про впливових українських політиків і бізнесменів С. Руденко.

Політолог, директор соціологічної служби «Український барометр» В. Небоженко каже про політичні наслідки для Президента через відсутність змін у його статусі. «Це може мати дуже серйозні політичні наслідки для П. Порошенка. Бо як може сприйматися президент-олігарх, коли через війну економіка впала, добробут людей знизився, а його статки зросли?», – сказав політолог.

«З іншого боку – як олігарх може виконати іншу обіцянку – про боротьбу із олігархами? Він не може їх зібрати і запропонувати стійкий договір перемир'я, бо вони в один голос скажуть: почни з себе. Адже вони просто олігархи, а у нього ще й вся повнота влади», – додає В. Небоженко.

Проте глава АП Б. Ложкін каже, що називати П. Порошенка олігархом неправильно. «У Президента немає бізнесу у тих сферах, які традиційно призводять до конфлікту інтересів. У нього немає ані енергетичних, ані нафтових активів. Він до того не має стосунку. І він ніколи не використовував державну допомогу чи інші державні можливості для розвитку свого бізнесу», – наполягає Б. Ложкін.

Як би там не було, Президент П. Порошенко посідає 8-му сходинку у списку найбагатших людей України згідно із дослідженнями Forbes Україна. Його загальні статки станом на 2015 р. журнал оцінив у 750 млн дол. Причому за рік свого президентства П. Порошенко став багатшим принаймні

у кілька разів, про що говорять його декларації про доходи у 2014 та 2013 рр. Здекларувавши у 2013 р. 51 млн 830 грн сукупного прибутку, П. Порошенко вказав, що головна частка цих доходів – від продажу цінних паперів і корпоративних прав – близько 38 млн. Ще 13 млн 500 тис. грн – дивіденди.

Водночас у 2014 р. картина кардинально змінилася. Із 369 млн переважна частина (понад 90 %) це прибуток від дивідендів і процентів – понад 345 млн 670 тис. грн. І лише 11 млн 253 тис. – це доходи від продажу цінних паперів і корпоративних прав, 961 тис. – прибуток від продажу майна.

Як повідомляла прес-служба Президента, свою заробітну плату П. Порошенко повністю перераховував на благодійництво. Загалом загальна сума благодійних пожертв становила минулого року понад 123 млн грн.

Раніше П. Порошенко запевняв, що самостійно профінансував свою виборчу кампанію як кандидат в президенти України. Саме цей факт, кажуть експерти, необхідно брати до уваги, аби зрозуміти зростання статків П. Порошенка.

«П. Порошенко міг задля того, щоб профінансувати свою виборчу кампанію, отримати дивіденди як найбільший акціонер усіх своїх бізнес-структур. Компанія, як відомо, може використовувати отриманий прибуток як для розвитку підприємств, так і для розподілу грошей між акціонерами, – пояснив головний редактор видання “Деньги.ua” О. Крамаренко. – Логічно, що напередодні виборів минулого року могли ухвалити рішення саме про виплату коштів акціонерам. Тобто, П. Порошенко отримав дивіденди, легалізував свої гроші, сплатив із них великі податки і прозоро профінансував виборчу кампанію. І це швидше добре, ніж погано. Бо інший варіант був – загнати гроші в офшор».

Серед причин зростання прибутків Президента у минулому році у ЗМІ називали ще кілька. Так, Київська кондитерська фабрика Roshen у дев'ять разів збільшила прибутки, і це видно неозброєним оком: на вулицях столиці фірмових цукеркових магазинів побільшало. Загалом по Україні, як повідомляв Roshen на своєму сайті, протягом 2014-го та за чотири місяці 2015 р. відкрилося близько 20 магазинів, із них 14 – у столиці. У пресі також згадувалося нарощування статутного капіталу Міжнародного інвестиційного банку, який пов'язують із П. Порошенком, його батьком Олексієм та бізнес-партнером І. Кононенком.

Натомість за рік після президентських виборів П. Порошенко втратив чималу частину своїх виборців. Як показують результати дослідження, проведеного компанією TNS On-line TRACK, рейтинг довіри П. Порошенку за рік упав втричі – до 17 %. При цьому 51 % українців абсолютно або скоріше не задоволені діяльністю Президента.

Як зауважує директор Фонду «Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва» І. Бекешкіна, динаміка втрати підтримки президентів чи їх партій після виборів є закономірною. Вона пов'язана насамперед з тим, що в людей дуже багато сподівань на Президента, бо вважають його головною фігурою, яка за все відповідає, незалежно від законодавства чи форми правління.

Утім, як стверджує директор Інституту політичного аналізу і

міжнародних досліджень С. Толстов, нині у П. Порошенка немає конкурентів на політичній арені, які були б співмірні з ним за рівнем популярності й довіри. Тож упродовж його президентської каденції, якщо він не буде робити критичних помилок, його позиції нічого не загрожує.

Більше того, якби президентські вибори відбулися навесні 2015 р., президентом знову став би П. Порошенко. Про це говорить опитування Центру Разумкова. За П. Порошенка проголосували б 19,4 %. Тож, хоч кількість прихильників чинного Президента за рік істотно впала, він досі залишається найбільш рейтинговим політиком України.

Політичний експерт Ю. Палійчук вважає, що найбільші політичні втрати Президент поніс через те, що з перших місяців при владі вирішив зайнятися питаннями, які згідно Конституції не належать до його функціональних обов'язків – економікою і реформами – у той час, як Основний закон чітко окреслює зону його відповідальності, до якої належить оборона та зовнішня політика. Утім, бажання контролювати всіх і все зіграло з Президентом злий жарт. Через бажання впливати на уряд він фактично розділив з Прем'єр-міністром А. Яценюком тягар політичної відповідальності за невдачі в економіці. Через невміння приймати кадрові рішення він спрямував на себе негатив через діяльність В. Гонтаревої, В. Муженка і В. Гелетея, внесок яких у падіння рейтингів гаранта був найбільшим, стверджує експерт.

Тим не менше, П. Порошенко вчасно відчув кон'юнктуру і змістив акценти у своїй діяльності з економіки на конституційну реформу, євроінтеграцію, безвізовий режим з ЄС та врегулювання ситуації на Донбасі. Ці теми в період перемир'я дають можливість Президенту поставати перед народом у вигідному світлі. Але, в разі відновлення бойових дій, увага знову переключиться на діяльність П. Порошенка як Верховного головнокомандувача. Тому, власне, Схід України і є тим місцем, де вирішується доля нинішнього Президента, рейтинги і рівень підтримки якого залежать від його здатності вирішити конфлікт. Якщо П. Порошенко з цим впорається, він може розраховувати на те, чого досі не вдавалося в українській політиці нікому, окрім Л. Кучми, – піти на другий президентський термін, переконаний Ю. Палійчук.

28 травня ряд загальнонаціональних телеканалів показали фільм-інтерв'ю Президента України П. Порошенка «Рік Порошенка», яке він дав телеведучій, першій заступниці голови Національної ради з питань телебачення і радіомовлення О. Герасим'юк. Основними темами були конфлікт на Сході України і боротьба з корупцією. Своім головним досягненням він назвав «закриття проекту „Новороссія”».

Як відомо, 20 травня бойовики офіційно заявили, що проект «Новоросія» заморожений, оскільки він не вписується в план мирного врегулювання, узгоджений «нормандської четвіркою». Як пояснив «голова парламенту Новоросії» О. Царьов, «нерозумно будувати “Новоросію”, якщо наша мета – єдина Україна».

Президент П. Порошенко вважає, що Україна зможе відновити контроль над Кримом і Донбасом, але для цього їй потрібно стати успішною країною.

«Ми повернемо собі Крим і Донбас. Донбас – швидше, Крим – трохи пізніше. Але повернемо тоді, коли будемо успішними. Коли українці їздитимуть без віз за кордон, коли зарплата в Україні буде вдвічі більше, ніж у Криму, коли робота в Україні буде, а в Криму – не буде ...» – сказав Президент.

Підбиваючи підсумки, можна зробити висновок, що П. Порошенко за перший рік свого президентства вдалося не тільки втриматися на посаді глави держави, а й посилити свій вплив на систему влади. З точки зору суспільних інтересів важливо інше – йому як Президенту вдалося утримати державу від ризиків великої війни з Росією і внутрішньої політичної кризи, почати процес поступового оновлення країни та виведення її з кризи. Природно, це заслуга не тільки П. Порошенка, але, як стверджує В. Фесенко, «в процесі антикризової реанімації країни він відіграє провідну роль». Держава під керівництвом П. Порошенка рухається у правильному напрямі, але не так швидко, як хотілося б.

Однак Президенту необхідно враховувати, що більшість громадян країни розчаровані і незадоволені падінням рівня життя, низькими темпами реальних позитивних змін. І від вирішення цих проблем буде залежати подальша політична доля Президента України П. Порошенка. Виконання решти обіцянок П. Порошенка експерти та суспільство очікують уже протягом наступного року його каденції *(Матеріал підготовлено з використанням інформації таких джерел:*
<http://galinfo.com.ua/news/194790.html>; <http://tsn.ua/analitika/rik-bez-rezultatu-429298.html>;
<http://www.ucipr.kiev.ua/publications/pershii-rik-poroshenka-vpravonii-diplomat-ale-slabkii-administrator>;
<http://www.radiosvoboda.org/content/article/27033938.html>;
http://espreso.tv/article/2015/05/29/rik_prezydentstva_petra_poroshenka_scho_ne_zrobyv_verkhovny_u_holovnokomanduvach_u_sferi_oborony_derzhavy;
http://www.bbc.co.uk/ukrainian/politics/2015/05/150521_poroshenko_business_anniversary_sd;
<http://tsn.ua/ukrayina/yak-zminilasya-ocinka-diyalnosti-poroshenka-sered-ukrayinciv-za-rik-opituvannya-429213.html>;
<http://www.radiosvoboda.org/content/article/27033938.html>;
http://zik.ua/ua/news/2015/05/25/ekspert_poroshenko_za_rik_prezydentstva_dop_ustyv_nyzku_pomylok_592688;
http://gordonua.com/day_question/poroshenko-god-prezidentstva.html;
http://gazeta.ua/articles/politics/_za-rik-prezidentstva-poroshenko-ne-vipravdav-spodivan-politolog/628067;
<http://korrespondent.net/ukraine/politics/3522302-ytohy-pervoho-hoda-prezidentstva-poroshenko>;
http://osvita.mediasapiens.ua/trends/mediacriticism/rik_poroshenka_paradniy_p_ortret_prezidenta/fomo:zn.ua).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Гройсман і Перший заступник Голови Верховної Ради України А. Парубій вручили відзнаки Верховної Ради народним депутатам України, які служили у Національній гвардії.

За значний особистий внесок у забезпечення державної безпеки, припинення діяльності незаконних збройних формувань, терористичних груп, злочинних організацій народні депутати України А. Антонищак, М. Бондар, І. Лапін, Б. Матківський, В. Соляр та Ю. Тимошенко одержали цінні подарунки – годинники.

Керівник парламенту подякував парламентаріям за самовіддачу, за здатність приймати відповідальні рішення незважаючи на те, які наслідки для них особисто це матиме. В. Гройсман від себе особисто і від імені всього парламенту висловив нагородженим слова вдячності за мужність і відповідальність як під час служби у зоні конфлікту, так і в стінах Верховної Ради ***(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06).***

Голова Верховної Ради України В. Гройсман заявляє про необхідність розслідувати факти можливого підкупу народних депутатів України за ненадання згоди на притягнення народних депутатів України С. Ключова та С. Мельничука до кримінальної відповідальності.

Відповідні повідомлення про це пролунали під час розгляду у парламенті питання щодо позбавлення народних депутатів С. Ключова та С. Мельничука депутатської недоторканності під час пленарного засідання Верховної Ради України у середу.

«І якщо це матиме місце, я буду вимагати від Генеральної прокуратури внести подання про зняття депутатської недоторканності з того, хто це робив у залі парламенту. Прошу вважати це моїм офіційним зверненням», – сказав В. Гройсман ***(Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06).***

В. Гройсман: Голосуванням за позбавлення С. Ключова депутатської недоторканності парламент підтвердив законність розгляду цього питання.

Верховна Рада України голосами 287 народних депутатів України підтримала подання Генерального прокурора України В. Шокіна про надання згоди на притягнення народного депутата України С. Ключова до кримінальної відповідальності.

«Своїм голосуванням ви довели, що абсолютно вся процедура законна, витримана, і кожен депутат у вільний спосіб визначився щодо цього питання.

Учора я сказав деяким колегам, що не дам можливості на цьому питанні дискредитувати український парламент і дискредитувати Голову українського парламенту», – сказав Голова Верховної Ради України В. Гройсман.

В. Гройсман також зазначив, що напередодні були намагання розглянути це питання у антизаконний спосіб і тим самим дискредитувати Верховну Раду (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06*).

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про План законодавчого забезпечення реформ в Україні».

Верховна Рада України схвалила План законодавчого забезпечення реформ в Україні і рекомендує суб'єктам права законодавчої ініціативи здійснювати розробку та внесення на розгляд Верховної Ради України визначених Планом законодавчого забезпечення реформ в Україні законопроектів з урахуванням установлених у ньому строків.

Постановою рекомендовано комітетам Верховної Ради України відповідно до предметів їх відання забезпечити своєчасність опрацювання і надання народним депутатам України передбачених пунктом 2 цієї Постанови законопроектів, супровідних документів, аналітичних і довідкових матеріалів до них, а також повноту та ґрунтовність висновків щодо цих законопроектів.

Планом законодавчого забезпечення реформ в Україні передбачено чітко визначити назву законопроекту (суть законодавчої пропозиції), концептуальні засади законопроекту, комітет, відповідальний за підготовку проекту до розгляду у Верховній Раді України, а також строки підготовки відповідного законопроекту.

Усі законопроекти розподілені на окремі розділи: Конституційна реформа та верховенство права; Реформа системи національної безпеки та оборони; Міжнародні зобов'язання України; Стабілізація мікроекономічної ситуації та реформування економіки; Соціальна сфера; Охорона довкілля та природокористування.

Проект постанови зареєстровано за № 2986 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 4.06*).

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України”».

Законодавчим актом доповнено Закон України «Про порядок допуску та умови перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України» рядом положень, спрямованих на розширення переліку правових підстав перебування підрозділів збройних сил інших держав на території України. Зокрема, такою підставою пропонується вважати надання Україні

на її прохання допомоги у вигляді проведення на її території міжнародної операції з підтримання миру й безпеки на підставі рішення ООН та/або ЄС.

Законом передбачена заборона на перебування на території України підрозділів збройних сил тих держав, які розв'язують проти України збройну агресію.

Законопроект зареєстровано за № 2953 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2015. – 4.06).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону «Про внесення зміни до статті 216 Кримінального процесуального кодексу України щодо уточнення підслідності Національного антикорупційного бюро України».

Законопроектом пропонується уточнити підслідність Національного антикорупційного бюро України, до основних функцій якого віднесено досудове розслідування корупційних злочинів, що вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави чи місцевого самоврядування або становлять особливу суспільну небезпеку.

Проектом передбачається уповноважити детективів Національного антикорупційного бюро України здійснювати досудове розслідування злочинів, передбачених ст. 366-1, якою Кримінальний кодекс України було доповнено 26 квітня 2015 р. – із введенням у дію Закону України «Про запобігання корупції», за наявності умов, зазначених у ч. 5 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України.

Законопроект зареєстровано за № 2873 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2015. – 4.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про ратифікацію Меморандуму про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку».

Законом ратифіковано Меморандум про взаєморозуміння між Україною та Європейським поліцейським офісом щодо встановлення захищеної лінії зв'язку (Меморандум), підписання якого Українською Стороною відбулося 11 березня 2015 р. в м. Київ, а Стороною Європейського поліцейського офісу (Європол) – 19 березня 2015 р. в м. Гаазі.

Набуття чинності Меморандумом зробить можливим установаження в Національному контактному пункті по взаємодії з Європолем захищеного каналу зв'язку «SIENA» і здійснення обміну інформацією через цей канал на підставі Угоди про стратегічне співробітництво між Україною та Європолем, ратифікованої Законом України № 2576-VI від 5 жовтня 2010 р.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0025 (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>)). – 2015. – 4.06).

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку з прийняттям Закону “Про Національне антикорупційне бюро України”».

Законопроект № 2492 розроблено на виконання підпункту 2 пункту 4 розділу II «Прикінцеві положення» Закону «Про Національне антикорупційне бюро України» з метою приведення законодавчих актів відповідно до зазначеного закону та забезпечення практичної реалізації його положень.

Передбачається, зокрема, визначити особливості врегулювання трудових відносин за участі працівників Національного антикорупційного бюро (НАБ), встановити заборону для них бути членами політичних партій та обмежити їх участь у виборчому процесі, а також включити НАБ до числа державних органів, які беруть участь у боротьбі з організованою злочинністю, до кола суб'єктів забезпечення національної безпеки (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06).*

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про ратифікацію Угоди між Україною та Японією про сприяння та захист інвестицій».

Законом ратифіковано Угоду між Україною та Японією про сприяння та захист інвестицій, учинену 5 лютого 2015 р. у м. Києві.

Угодою передбачається надання інвесторам Договірних Сторін режиму найбільшого сприяння стосовно створення, придбання та розширення інвестицій; на взаємній основі гарантується захист від незаконної експропріації та націоналізації інвестицій; закріплюється право інвесторів на вільний переказ коштів, пов'язаних зі здійсненням інвестицій, визначаються процедури врегулювання інвестиційних спорів.

Угода спрямована на створення сприятливих умов для подальшого розвитку українсько-японського інвестиційного співробітництва.

Ратифікація Угоди дасть змогу значно знизити можливість некомерційних ризиків збільшити обсяги іноземних інвестицій, сприятиме забезпеченню макроекономічної стабільності української економіки.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0020 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06).*

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону «Про внесення змін до Закону України “Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію” щодо звільнення від призову на військову службу під час мобілізації викладацького складу вищих навчальних закладів та наукових співробітників».

Законопроектом пропонується визначити, що викладачі вищих навчальних закладів III–IV рівня акредитації, які мають науково-педагогічне навантаження не менше 0,5 ставки, науковий ступінь і звання (кандидат наук,

доктор наук, доцент, професор) та наукові співробітники науково-дослідних інститутів, центрів, лабораторій, закладів, прирівняних до них, які мають науковий ступінь і звання, здійснюють наукову діяльність і дослідження в прикладній та фундаментальній науці, не підлягатимуть призову на військову службу під час мобілізації на особливий період.

Відповідні зміни передбачається внести до ст. 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Законопроект зареєстровано за № 2620 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 2.06).

Верховна Рада України надала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України С. Мельничука.

Відповідно до подання Генерального прокурора України, народні депутати 262 голосами надали згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України С. Мельничука (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 3.06).

Верховна Рада України надала згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України С. Ключєва.

Відповідно до подання Генерального прокурора України, народні депутати 287 голосами надали згоду на притягнення до кримінальної відповідальності народного депутата України С. Ключєва (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 3.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо встановлення цін (тарифів)» з пропозиціями Президента України.

Народні депутати погодилися із пропозиціями Президента України виключити пункт 3 розділу I та підпункти 3 та 7 пункту 4 розділу I закону та ухвалили закон з урахуванням цих пропозицій.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0919 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 2.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення зміни до статті 18 Закону України “Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам” щодо встановлення доплати інвалідам I групи підгрупи А».

Законом передбачено внести до ст. 18 Закону «Про державну соціальну допомогу інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам» положення, відповідно до якого у разі, якщо щомісячний розмір державної соціальної допомоги з надбавкою на догляд інвалідам з дитинства I групи підгрупи А не досягає

розміру державної соціальної допомоги з надбавкою на догляд, що виплачується на дітей-інвалідів підгрупи А віком від 6 до 18 років, здійснюватиметься щомісячна доплата в сумі, якої не вистачає до зазначеного розміру.

Закон ухвалено з поправкою профільного Комітету.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 2026 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 2.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону «Про організацію оборонного планування».

Законодавчим актом у новій редакції викладено Закон «Про організацію оборонного планування».

Законом визначаються завдання, принципи, види та порядок здійснення оборонного планування та повноваження органів державної влади з оборонного планування.

Документом уточнюються завдання оборонного планування, повноваження об'єктів і суб'єктів оборонного планування, доповнюються перелік і зміст документів оборонного планування, які розробляються на довго-, середньо- та короткострокову перспективи, передбачається забезпечення ефективного використання можливостей складових сектору безпеки та оборони при виконанні завдань оборони держави, встановлення взаємозв'язку з іншими видами планування, у тому числі, з плануванням застосування та діяльності складових сектору безпеки та оборони, уточненням завдання оборонного огляду та організацією його проведення тощо.

Згідно з законом основними завданнями оборонного планування є:

– оцінка стану готовності сил оборони до виконання завдань з оборони України, а також результатів виконання заходів з їх розвитку за попередній період;

– визначення засад, цілей та основних завдань державної політики у сфері оборони, пріоритетів і напрямів розвитку сил оборони з урахуванням реальних і потенційних загроз у воєнній сфері, демографічних і фінансово-економічних можливостей держави;

– встановлення вимог до структури, чисельності особового складу, кількісних та якісних показників забезпечення озброєнням, військовою та спеціальною технікою, іншим майном сил оборони;

– визначення видатків Державного бюджету України на потреби оборони;

– формування державного оборонного замовлення;

– планування заходів з мобілізаційної підготовки та мобілізації.

Законопроект зареєстровано за № 1547 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2015. – 2.06).

Верховна Рада України ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо визначення складу, змісту та порядку погодження документації із землеустрою».

Документом зокрема передбачено:

- уніфікувати види документації із землеустрою та визначити їх склад і зміст;
- усунути розбіжності у назвах документацій із землеустрою;
- визначити виключний перелік суб'єктів, які здійснюють погодження та затвердження конкретних видів документації із землеустрою.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 0904 (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2015. – 2.06).**

Верховна Рада ратифікувала угоду між Україною та Японією про сприяння та захист інвестицій. За ухвалення в цілому законопроекті № 0020 проголосували 289 депутатів за мінімально необхідних 226.

Згідно з угодою, кожна зі сторін заохочує та створює сприятливі умови для інвесторів іншої сторони з метою здійснення інвестицій на своїй території. Угода також передбачає гарантії від незаконної експропріації та націоналізації активів. Сторони угоди зобов'язуються не обмежувати одна одну в межах інвестиційної діяльності в експорті, передачі технологій та продуктивних процесів, найманні певної кількості своїх громадян, а також досягненні певного рівня або вартості досліджень і розробок на своїй території.

Крім того, сторони створять спільну комісію для досягнення мети угоди, яка складатиметься з представників урядів двох країн.

Нагадаємо, 5 лютого Україна та Японія домовилися про сприяння та захист інвестицій. Відповідну угоду підписали міністр економічного розвитку і торгівлі А. Абрамавічус і посол Японії в Україні Ш. Сумі (**Левий берег (<http://lb.ua>). – 2015. – 3.06).**

2 червня голова Комітету з питань науки і освіти зустрілася з Послом Ізраїлю в Україні Е. Белоцерковські з метою обговорення питань обміну досвідом у сферах реабілітації та соціалізації ветеранів АТО, освіти та науки.

На початку зустрічі Л. Гриневич зазначила: «Сьогодні маємо зробити все можливе, щоб досвід дружніх країн допоміг у процесі адаптації та, за необхідності, перепідготовки ветеранів АТО».

Посол зауважив, що ізраїльське законодавство та система освіти мають численні законопроекти та програми, спрямовані на допомогу громадянам-учасникам бойових дій. Е. Белоцерковські запевнив, що з радістю долучиться до фасилітації обміну досягненнями в цій сфері.

Голова Комітету розповіла про здобуття Україною членства в програмі

наукових досліджень «Горизонт 2020» і висловила сподівання на започаткування партнерських проектів у цій програмі. Посол Ізраїлю зацікавився перспективами наукового співробітництва.

На зустрічі також порушувалися питання обміну досвідом в освітній галузі.

Особливу увагу Л. Гриневич приділила досвіду університетів Ізраїлю щодо популяризації досліджень та інновацій ізраїльськими компаніями. Е. Белоцерковські виступив із пропозицією організувати зустріч-семінар за участі одного з Нобелівських лауреатів Ізраїлю з українськими освітянами та студентством (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2015. – 3.06*).

ВИКОНАВЧА

Президент П. Порошенко поставив перед Національною радою реформ завдання розробити чітку «дорожню карту» дій для забезпечення готовності до введення безвізового режиму з ЄС.

На засіданні Нацради реформ, яка розглядала це питання, Президент заявив: «Питання безвізового режиму сьогодні є фактично першочерговим завданням реалізації значного пакета реформ, які встановлені як орієнтири».

Глава держави наголосив, що до 17 серпня мають бути виконані всі технічні завдання, зокрема щодо вдосконалення законодавства з боротьби з корупцією, покращення інтегрованого управління кордоном, забезпечення доступу до баз даних, більш ефективної діяльності Державної прикордонної служби та взаємодії з Інтерполом.

Після цього в Україну приїде остання оціночна місія. За результатами її перевірки в листопаді очікується доповідь про готовність Україні до введення безвізового режиму з ЄС. «Такий насичений графік створить можливість отримати безвізовий режим у 2016 р. Тому в мене прохання, щоб цей графік чітко дотримувався всіма відомствами», – заявив Президент.

Глава держави підкреслив, що скасування віз залишається безумовним пріоритетом нашого діалогу з ЄС.

Президент розкритикував роботу Державної міграційної служби в цьому напрямі (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 3.06*).

Президент наголошує на необхідності пришвидшення дерегуляційних процесів.

Президент П. Порошенко виступає за швидке проведення дерегуляції в Україні та скорочення кількості послуг органів влади, які є додатковими перепонами як для представників бізнесу, так і для пересічних громадян. «Якщо ми говоримо про спрощення умов для роботи бізнесу в Україні, якщо

ми хочемо продемонструвати світові, що країна кардинально змінилася, то питання дерегуляції має тут ключове значення», – сказав глава держави на VII засіданні Національної ради реформ.

На переконання Президента, питання повинно бути врегульоване на законодавчому рівні. «Маємо обрати пріоритети і зробити розробку моделі, після чого дати їй експертну оцінку і у найкоротші терміни законодавчо це врегулювати», – сказав П. Порошенко, зауваживши, що чинна система лише створює умови для корупційної діяльності.

Президент висловив сподівання, що і Прем'єр-міністр, і народні депутати підтримають пришвидшення дерегуляції і відповідні законопроекти *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 3.06).*

Президент України підписав Закон № 424-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов повернення строкових депозитів», який був прийнятий Верховною Радою України 14 травня поточного року.

Закон спрямований на встановлення стабільності банківської системи через урегулювання механізму створення ресурсної бази діяльності банківської системи.

З цією метою затверджені зміни до Цивільного кодексу України, який регулює договірні відносини, та Закону України «Про цінні папери та фондовий ринок», який регулює оплату ощадних (депозитних сертифікатів), відповідно до яких клієнти банку матимуть право отримати внески та нараховані по ним відсотки за строковим банківським договором після закінчення терміну дії договору. При цьому дострокове повернення цього внеску та нарахованих відсотків за цим внеском можливе виключно у випадку, коли це передбачено умовами договору банківського строкового вкладу.

З метою захисту інтересів вкладників, які не вимагають повернення суми строкового внеску зі спливом строку, та уникнень зловживань зі сторони банків, які зацікавлені й надалі співпрацювати з клієнтом на умовах більш вигідних для банку, договір банківського внеску вважатиметься продовженим лише на умовах вкладу на вимогу. Тобто пролонгація договору на умовах строкового внеску можлива тільки при особистому переукладанні договору вкладником *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 3.06).*

Президент П. Порошенко відзначив нагородами 280 військовослужбовців, які загинули в зоні проведення антитерористичної операції. Відповідний указ глава держави підписав у четвер, 4 червня.

Нагороджені військові Збройних сил України загинули в результаті

бойових дій на Донбасі протягом серпня 2014 р. – лютого 2015 р., у тому числі в боях у районах Іловайська, Савур-Могили, Донецького аеропорту.

За особисту мужність і високий професіоналізм, виявлені в захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, 34 загиблі військові нагороджені орденом Богдана Хмельницького III ступеня, 228 військовослужбовців посмертно – орденом «За мужність» III ступеня. Також один військовий посмертно був відзначений орденом Данила Галицького, ще 17 загиблих військовослужбовців – медаллю «Захиснику Вітчизни» (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2015. – 4.06).*

А. Яценюк: «Будемо міністрів рахувати по осені».

Прем'єр-міністр України А. Яценюк «категорично підтримав» позицію Президента, «що треба оцінювати роботу кожного державного чиновника, у тому числі й міністрів»: «Тому будемо міністрів рахувати по осені», – підкреслив глава уряду на засіданні Кабінету Міністрів у четвер, 4 червня.

Уряд України, нагадав він, є коаліційним, і саме парламент призначає членів Кабінету Міністрів: «У фракції „Блоку Петра Порошенка” найбільша кількість міністрів – десять. У фракції “Народного фронту” – чотири представники. У „Блоку Ю. Тимошенко” – два представники. Фракції Радикальної партії і “Самопоміч” також мають своє представництво».

А. Яценюк підкреслив, що ряд завдань, визначених Президентом України у щорічному Посланні до Верховної Ради, безпосередньо стосуються роботи Кабінету Міністрів України.

Він повідомив, що на цьому тижні розпочав проведення колегій в усіх міністерствах: «Протягом найближчих трьох тижнів я проїдуся по всіх міністерствах з тим, щоби провести колегії і виставити остаточні завдання, які повинні бути реалізовані до вересня. Пройшло півроку, багато зроблено, ще більше не зроблено. Тому треба пришвидшувати ці процеси».

Після цього, за словами глави уряду, він проведе відповідну розмову із представниками парламентської коаліції, адже «це питання політичної відповідальності за кожного міністра, якого порадила і запропонувала коаліція і проголосувала. А взагалі це політична відповідальність за долю держави».

А. Яценюк звернувся до міністерств проаналізувати звернення Президента України до парламенту: «Це повинно стати також частиною нашої роботи з реформування країни»: «Сподіваюся, що парламентська коаліція також почула звернення Президента в необхідності того, щоб вона трималася єдності».

Він наголосив на необхідності ухвалення парламентом восьми законопроектів, «щоб завершити виконання програми фінансово-економічної стабілізації, підписаної між Україною та Світовим банком та Україною і Міжнародним валютним фондом» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 4.06).*

Виборчу кампанію до місцевих органів влади треба пройти єдиною демократичною командою, – А. Яценюк.

«Моя пропозиція до Президента і до „Блоку Петра Порошенка”, як від Прем’єр-міністра і “Народного фронту”: ми як дві найбільші фракції в парламенті повинні визначити єдину систему і підхід щодо участі у виборчій кампанії до місцевих органів влади», – заявив Прем’єр-міністр України А. Яценюк на засіданні уряду в четвер, 4 червня.

Глава уряду висловив пропозицію, аби всі політичні сили, у тому числі й інші учасники коаліції, вже зараз розпочали консультації «по тому, яким чином ми йдемо на вибори, кого висуваємо».

Він підкреслив, що може відбутися «осіннє загострення»: «Воно завжди відбувається, в особливості коли восени ще призначаються вибори до місцевих органів влади. Для того, щоби це загострення не мало негативних наслідків для країни, дуже важливо, щоби всі політичні сили, які входять до коаліції, вже зараз прийняли рішення про формат походу на місцеві вибори».

«За інших обставин – це буде війна всіх з усіма», – сказав він.

Він наголосив на необхідності швидкого ухвалення нового закону про відкриті виборчі списки. Це, за його словами, з одного боку, забезпечить прозорість і демократичність виборів: «З іншого боку – це забезпечить можливість працювати для парламенту, уряду і країни, щоби не побігли в цей жахливий популізм і у війну демократичного табору самим із собою».

Виборчу кампанію, підкреслив він, необхідно пройти єдиною демократичною командою, «отримати підтримку людей, а потім виконати свої зобов’язання перед людьми на місцях».

«Необхідно усвідомити, що вибори до місцевих органів влади повинні бути безпосередньо пов’язані з процесом децентралізації. Новообрані органи місцевої влади повинні отримати нові повноваження», – наголосив він.

А. Яценюк нагадав, що уряд України передав на місця ряд фінансових повноважень: «Саме тому на рахунках місцевих бюджетів – плюс 35 %».

Водночас глава уряду наголосив на необхідності проводити, окрім економічної, і політичну децентралізацію: «У рамках цього парламент зобов’язаний ухвалити нову Конституцію. І така Конституція країни повинна бути акцептована народом України – люди повинні сказати їй своє так».

«Конституція повинна передбачати, щоби з кабінетів у місті Київ позабирати частину повноважень і влади і віддати вниз на місця, щоби країна краще розвивалася. Централізація влади ні до чого доброго ніколи не приводила. У нас уже є приклад, коли Янукович хотів централізувати владу через незаконні зміни до Конституції. Уже немає ні Януковича, ні тієї Конституції, яку він хотів фактично закріпити за собою», – сказав А. Яценюк (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2015. – 4.06*).

У середу, 3 червня, Прем’єр-Міністр України А. Яценюк відвідав Міжнародний центр миротворчості та безпеки Західного оперативного

командування Сухопутних військ Збройних сил України, що в Яворові на Львівщині. Тут проходять тренування бійців Національної гвардії України в рамках місії Fearless Guardian-2015 – спільних українсько-американських військових навчань.

Глава уряду оглянув тренувальне містечко та побував на навчаннях військовослужбовців Нацгвардії «Дії при виявленні безпілотних літальних апаратів, снайперська боротьба» та «Дії при організації оборони та здійснення операцій з захисту підрозділів».

А. Яценюк також ознайомився з безпілотними літальними апаратами, які використовують підрозділи Національної гвардії – безпілотниками «Фурія» вітчизняного виробництва та літальними апаратами на базі обладнання Lockheed Martin.

Він висловив вдячність уряду США, урядам Канади й Великої Британії та окремим країнам-членам ЄС за те, що українському війську допомагають тренуватися «таким чином, щоб воно відповідало найкращим натівським стандартам». «Це нова тактика, нова техніка і взагалі новий дух української армії», – сказав глава уряду.

Він зазначив, що під час спілкування з військовими інструкторами зі США, які тренують нацгвардійців у рамках місії Fearless Guardian-2015, вони дуже позитивно оцінили рівень підготовки українських військовослужбовців, «як вони швидко навчаються, швидко демонструють дуже хороші показники».

Глава уряду зазначив, що в середині серпня для проведення навчань до України прибудуть інструктори з Міністерства оборони Канади, а самі навчання розпочнуться у вересні. Інструктори з Великої Британії вже долучилися до Fearless Guardian: «Очікуємо, що інші країни-члени ЄС також приєднаються до цієї значної місії, адже це місія з безпеки в Європі» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 3.06*).

2 червня міністр оборони України генерал-полковник С. Полторак зустрівся з іноземними радниками, які працюють при оборонному відомстві у рамках міжнародної допомоги Україні з боку НАТО.

Цій зустрічі передував візит заступника Генерального секретаря НАТО Т. Стаматопулоса, під час розмови з яким обговорювалися практичні питання функціонування групи радників у Міноборони України.

Зокрема, міністр оборони України нагадав про спільно прийняте тоді рішення, що робота іноземних радників повинна розпочинатися на початкових етапах створення того чи іншого документу.

Також С. Полторак наголосив на необхідності запровадження регулярних зустрічей з іноземними радниками, аби оперативно вирішувати нагальні проблеми, що можуть заважати співпраці.

Директор Офісу зв'язку НАТО М. Кожіел відмітив прогрес у налагодженні діалогу фахівців Міноборони з радниками та висловив

сподівання, що подальша робота іноземних радників в оборонному відомстві буде плідною, а результати не змусять себе довго чекати (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06).

Міністр економічного розвитку і торгівлі України А. Абромавичус під час робочої поїздки до Одеси 2 червня проаналізував імплементацію та ефективність реформ і поліпшення бізнес-клімату в регіоні.

У рамках поїздки міністр економічного розвитку і торгівлі України (разом із міністром інфраструктури А. Пивоварським) взяв участь у Форумі «Реалізація глобальних логістичних стратегій у системі міжнародних перевезень», відвідав Одеський морський торговельний порт, щоб подивитись, як працюють зміни на практиці, ознайомився з роботою офісу за принципом «єдиного вікна», також відбулася зустріч із литовськими колегами та дискусія з представниками одеського бізнесу.

На зустрічі з міністром зернотрейдери та інші представники бізнесу підтвердили, що дерегуляційні кроки влади вже відчутні: приміром, скасування карантинних сертифікатів і скорочення термінів отримання фітосанітарних сертифікатів спростило роботу портів.

Правила гри мусять бути прозорими, зрозумілими й однаковими для всіх, – зауважив міністр. «У мене такий підхід: уся Україна має стати великою вільною економічною зоною з привабливими умовами для ведення бізнесу», – наголосив А. Абромавичус (*Урядовий портал* (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06).

У НМУ ім. О. О. Богомольця відбулося засідання колегії МОЗ України за участю Прем'єр-міністра України А. Яценюка, голови Комітету ВРУ з питань охорони здоров'я О. Богомолець, представників Адміністрації Президента України, народних депутатів України, керівників обласних управлінь і департаментів охорони здоров'я, деяких державних установ, закладів сфери управління МОЗ, представників пацієнтських і громадських організацій, ЗМІ.

Основне питання порядку денного засідання стосувалося законодавчих ініціатив МОЗ з реформування медичної галузі. Міністр охорони здоров'я України О. Квіташвілі презентував для присутніх проект закону України «Про внесення змін до деяких актів щодо удосконалення законодавства з питань охорони здоров'я». Також за участі Прем'єр-міністра України А. Яценюка було обговорено питання сучасного стану функціонування національної системи охорони здоров'я.

Крім того, учасники обговорили актуальні питання запровадження реімбурсації препаратів інсуліну, реформування системи охорони здоров'я в регіонах, підбили підсумки реалізації реформи в чотирьох «пілотних» областях, поділилися досвідом організації медичної допомоги в умовах надзвичайних ситуацій та забезпечення АТО.

Прем'єр-міністр України А. Яценюк під час засідання колегії наголосив, що країна має «рухатися до державної страхової медицини», при цьому мають бути забезпечені абсолютно безкоштовні послуги швидкої допомоги та первинна допомога.

А. Яценюк звернувся до міністра охорони здоров'я О. Квіташвілі: «У нас із вами є три місяці. Є парламент, і він хоче змін. Є Міністерство – Міністерство пропонує зміни. На вересень я вимагаю результату як по прийняттю законів, так і по закупівлі медичних препаратів і лікарських засобів і забезпечення вакцинами» *(Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06).*

2 червня в Одесі відбулася зустріч українсько-литовської Робочої групи з питань транспорту в рамках XVI Міжурядової українсько-литовської комісії з питань торгово-економічної та науково-технічної співпраці. З промовама на зустрічі виступили Голови делегацій обох сторін – заступник міністра інфраструктури України та керівник апарату Міністерства В. Омелян і віце-міністр транспорту та комунікацій Республіки Литва С. Гірдаускас, а також профільні урядовці обох країн.

Учасники події прозвітували про роботу, виконану з часу попереднього засідання групи. Зокрема, українська сторона відзначила факт зростання обсягів вантажних перевезень залізничним сполученням Україна – Литва: за 2014 р. було перевезено 2,09 млн т вантажів, що на 22 % більше, ніж у 2013 р.

Сторони обговорили перебіг проекту контейнерного потягу «Вікінг», що є важливою ланкою вантажоперевезень у напрямку Балтійське море – Чорне море. Зокрема, литовська сторона проінформувала про збільшення обсягів перевезень «Вікінгом» на 7,9 %, розширення географії проекту, включення до нього Азербайджану, а також розвиток турецького напрямку. З метою збільшення обсягів транзитних перевезень потягом «Вікінг» українською стороною було запропоновано розвивати інтермодальні перевезення, що означає залучення до участі в проекті інших видів транспорту, крім залізничного. Українська сторона також виступила з пропозицією підписання багатостороннього договору з іншими країнами (Білоруссю, Молдовою, Грузією та ін.) та створення транспортного коридору Балтійське море – Чорне море.

Представники профільних міністерств обох країн також розглянули питання експертної допомоги Україні з боку Литовської Республіки. Обговорили сторони й питання електрифікації лінії міжнародного транспортного коридору ІХВ. «Литва готова йти назустріч Україні в реалізації її планів щодо розвитку та реформування галузі інфраструктури, – підкреслив віце-міністр транспорту та комунікацій Республіки Литва С. Гірдаускас. – Фахівці литовського Мінтрансу готові надати українським колегам допомогу з питань електрифікації транспортного коридору ІХВ, тож невдовзі ми розглянемо можливості технічної допомоги спеціалістам українського відомства».

Заплановані роботи з електрифікації ІХВ з боку Республіки Литва планується завершити до початку 2016 р., з боку України – до 2020 р. Українська сторона повідомила про розробку відомчої програми електрифікації залізниці України на 2015–2020 рр., відповідно до якої заплановано електрифікацію ділянки Чернігів – Горностаївка (2019–2020 рр.) та ділянки Коростень – Овруч – Словечна (2016–2017 рр.).

Крім того, учасники зустрічі обговорили питання надання Литовській Республіці пасажирських вагонів та електропотягів українського виробництва, а також перспективу їхнього спільного виробництва та забезпечення Україні технічної допомоги у вигляді технічно справних модернізованих локомотивів (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06*).

2 червня в Дипломатичній академії України відбувся Перший форум культурної дипломатії України. Міністерство закордонних справ ініціювало проведення такого заходу з метою створення платформи для взаємодії всіх зацікавлених сторін для просування українського культурного продукту у світі та інтеграції України у світовий культурний простір. Київський офіс Інституту Кеннана (США) виступив партнером заходу.

Міністр закордонних справ П. Клімкін у своєму виступі на заході розповів про підходи МЗС до роботи у сфері культурної дипломатії. Зокрема, він наголосив на необхідності створення інституційної основи культурної дипломатії та проінформував про кроки МЗС на цьому напрямі: «Я ухвалив рішення створити в МЗС підрозділ, який займатиметься виключно питаннями культурної дипломатії. Уперше культурна дипломатія з'явиться в структурі МЗС як цілісна концепція. Цей підрозділ буде інтегрований в роботу МЗС у сфері міжнародних комунікацій України».

Міністр також закликав усі зацікавлені сторони створити сучасну спільноту для об'єднання зусиль. МЗС готове координувати роботу такої спільноти.

У рамках також Форуму відбулася панельна дискусія «Хто і що повинен зробити задля втілення стратегії розвитку культурної дипломатії в Україні?» за участю першого заступника міністра культури України І. Ліхового, посла з особливих доручень МЗС Д. Кулеби, старшого наукового співробітника Інституту проблем сучасного мистецтва НАН України Н. Мусієнко, заступника директора НЦНК «Музей Івана Гончара», голови правління ГО «Музей Майдану» І. Пошивайла, головного редактора журналу «АртЮкрейн», заступника генерального директора Національного культурно-мистецького та музейного комплексу «Музейний Арсенал» А. Ложкіної (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06*).

Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В. Негода взяв участь у зустрічі з делегацією Групи дружби «Франція – Україна» сенату Франції.

В. Негода зазначив, що Україна, проводячи реформу місцевого самоврядування, намагається досягти європейського рівня місцевої демократії. «Ми високо цінуємо досвід країн Європи і враховуємо його, проводячи зміни. Досвід Франції, зокрема, допоміг у створенні закону про співробітництво територіальних громад, а також певною мірою має відобразитися у запланованих змінах до Конституції щодо створення в Україні державних представництв префектного типу, з контрольно-наглядовими і координаційними, а не виконавчими функціями», – сказав заступник міністра.

У свою чергу, сенатор від департаменту Норд, член Групи дружби «Франція – Україна» сенату Франції Ж. Лежандр зазначив: «Маючи серйозні внутрішні та зовнішні виклики Україна повинна ставати сильнішою. Наш досвід показує, що сильною країна є лише тоді, коли кожен громадянин має змогу особисто впливати на діяльність місцевого самоврядування, місцева влада діє ефективно та відповідально, а гарантом законності прийнятих нею рішень виступає держава».

Голова групи дружби «Франція – Україна» сенату Франції, сенатор від департаменту Е. Морей також привітав зроблені Україною кроки на шляху реформи місцевого самоврядування і відзначив готовність французьких експертів до подальшого співробітництва у цьому питанні (*Урядовий портал (<http://www.kmu.gov.ua>). – 2015. – 2.06*).

ПОЛІТИКА

ОБСЕ заявила, що групи в Мінске во многих темах достигли консенсуса.

Все подгруппы контактной группы по урегулированию ситуации на Донбассе обсуждали вопросы в конструктивном русле и во многих темах достигли консенсуса. Об этом заявила журналистам специальный представитель ОБСЕ Х. Тальявини, передает белорусское издание «Белта».

«Все четыре подгруппы работали сегодня над повесткой дня. Они обсуждали вопросы в конструктивном русле и во многих темах достигли консенсуса», – сказала Х. Тальявини.

Она также отметила, что все проблемы, которые обсуждаются на встречах, нельзя решить в течение одного заседания.

«Политическая подгруппа обсуждает проведение выборов на Донбассе, у рабочей группы по безопасности тоже очень серьезные вопросы на повестке дня – прекращение огня, отвод вооружения. Конечно, эти вопросы нельзя

решить за один день, но работа идет», – добавила она.

Ранее сообщалось, что представитель России А. Кульмухаметов покинул зал заседаний в Минске, чем фактически сорвал заседание контактной группы.

Напомним, по данным ОБСЕ, даты следующих встреч трехсторонней контактной группы в Минске пока не будут озвучены (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2015. – 2.06).

Украина, ОБСЕ и Россия договариваются о прекращении огня в Марьинке.

Глава пресс-центра АТО А. Поронюк отметил, что никаких «вторых штурмов» Марьинки сейчас не происходит. Возможно, все не так поняли. В Марьинке продолжают перестрелку – сказал он, при этом добавил, что массированного штурма, как было утром, там нет. Также пресс-офицер центра по координации за прекращением огня сообщил, что украинская сторона делает все возможное, чтобы успокоить под Донецком ситуацию. Сейчас прилагают усилия, чтобы была деэскалация конфликта и было достигнуто перемирие, сообщил Семенюк.

По его словам, состоялись переговоры в рамках СЦКК с участием украинской и российской стороны, а также представителей ОБСЕ (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com/ru/politics/2015/06/03/ukraine-obse-i-rossija-dogovarivajutsja-pro-prekraschenie-ognja-v-marinke>). – 2015. – 3.06).

Президент Америки Б. Обама відмовився відписати законопроект про військові витрати на 2016 фінансовий рік, який підготували в сенаті американського Конгресу. Документом передбачено виділення на військову допомогу Україні 300 млн дол. Якщо відповідний документ від сенату надійде лідеру Америки в поточному вигляді, його чекає вето. Про це повідомляє Еспресо.TV з посиланням на ТАСС.

Законопроект був розроблений в сенатському комітеті у справах збройних сил під головуванням республіканця Дж. Маккейна.

Адміністрація президента виступила проти «ініціативи допомоги Україні в галузі безпеки».

У тексті законопроекту передбачається, що всі 300 млн дол. Київ може отримати лише якщо не менше 20 % з цієї суми підуть на закупівлю озброєнь або радарів контрбатареїної боротьби. В іншому випадку дозволяється витратити не більше половини виділених коштів.

Повідомляється, що, якщо документ надійде на підпис у своєму нинішньому вигляді, то старші радники Б. Обама будуть рекомендувати йому накласти на нього вето.

«Такі обмеження викручують руки адміністрації в процесі надання військової допомоги уряду України. Рішення з цих питань повинна приймати виконавча гілка влади», – заявили в адміністративно-бюджетному управлінні

(http://espresso.tv/news/2015/06/03/obama_ne_zakhotiv_daty_ukrayini_groshovu_viyskovu_dopomogu_na_umovakh_senatu). – 2015. – 3.06).

Президент Европейского парламента М. Шульц проинформировал посла России при ЕС В. Чижова о своих ответных действиях на публикацию российского «стоп-листа» для европейских политиков.

Как сообщили в пресс-службе президента Европарламента, это решение вызвано отсутствием прозрачности в определении лиц, которым Россия запретила въезд.

Отсутствие прозрачности не дает возможности тем, кто попал под действие «стоп-листа», оспорить это решение, что, по мнению М. Шульца, дает право Европарламенту предпринять ответные шаги.

Европарламент, в частности, решил ограничить доступ посла и еще одного дипломата в здания парламента, оценивать запросы на доступ в здания Европарламента депутатов Государственной Думы России и Совета Федерации в каждом отдельном случае отдельно, а также приостановить обязательства в рамках Комитета парламентского сотрудничества ЕС – Россия (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2015. – 3.06).

Министр иностранных дел ФРГ Ф.-В. Штайнмайер высказался за возвращение России в состав «Группы восьми».

«Мы не можем быть заинтересованы в том, чтобы G8 навсегда превратилась в G7. Мы настоятельно нуждаемся в России для урегулирования хронических конфликтов в соседних с Европой регионах – в Сирии, Ираке, Ливии, а также вокруг атомной программы Ирана», – заявил социал-демократический политик в интервью газете *Neue Osnabrücker Zeitung*, обнародованном в четверг, 4 июня. Одновременно он отметил, что Запад не мог проигнорировать нарушение Россией международного права (<http://korrespondent.net/world/3523199-shtainmaier-vyskazalsia-za-vozvraschenye-rossyyu-v-G8>).

Со своей стороны министр по вопросам экономического сотрудничества ФРГ Г. Мюллер заявил, что сроки возвращения России в G7 зависят от В. Путина. «Минские соглашения об урегулировании на Востоке Украины должны, наконец, быть выполнены. Тогда для России снова будет место за столом “семерки”», – сказал он в интервью газете *Passauer Neue Presse*.

Г. Мюллер также подчеркнул, что Запад нуждается в России для политического урегулирования гражданской войны в Сирии и других региональных кризисов и выразил надежду на то, что Россия будет участвовать уже в следующем саммите ведущих индустриальных стран.

Германские министры сделали эти заявления перед открывающимся 7 июня саммитом G7 в баварском замке Эльмау (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 4.06).

Россия озвучила условия подписания газового соглашения с Украиной.

Министр энергетики А. Новак назвал условия, при которых Россия подпишет новое соглашение по газу с Украиной. Как сообщает ТАСС, глава Минэнерго отметил, что для подписания соглашения необходимо, чтобы в документе были указаны обязательства не только Украины, но и Евросоюза.

А. Новак объяснил, что, если в документе снова будут прописаны обязательства только российской стороны, подписывать его не будет смысла, поскольку все решения Россия будет принимать сама.

По словам министра, в документе на III квартал Украина должна указать объемы покупки газа и закачки в подземные газовые хранилища. Кроме того, в соглашении, считает российская сторона, должны быть обозначены объемы и обязательства европейской стороны, которая бы взяла на себя «вопросы оказания финансовой помощи».

А. Новак сообщил, что трехсторонние переговоры по газу состоятся после 20 июня. Точную дату вместе с А. Новаком позже определят еврокомиссар по делам Энергетического союза М. Шевчиш и министр энергетики Украины В. Демчишин.

Ранее глава российского Минэнерго сообщал, что Украина попросила предоставить ей скидку на газ до конца 2015 г. По словам А. Новака, речь шла о предоставлении скидки за счет отмены экспортной пошлины.

Глава украинского энергетического ведомства В. Демчишин в марте озвучил приемлемую цену за российский газ – 250 дол. за тыс. куб. м (*Daily* (<http://daily.com.ua/business/03-06-2015212295>). – 2015. – 3.06).

Президент Беларуси А. Лукашенко 2 июня поручил председателю Государственного пограничного комитета, министрам обороны и внутренних дел проверить систему усиления охраны государственной границы на южном направлении и территориальной обороны Гомельской области. Об этом сообщает агентство БелаПАН со ссылкой на источник (<http://korrespondent.net/world/3522660-lukashenko-trebut-usulyt-kontrol-hranytsy-s-ukraynoi-smy>).

«Руководителям силовых ведомств поручено отработать мероприятия последовательного усиления охраны госграницы на южном направлении. Они предусматривают формирование погранзастав, штаба территориальной обороны Ельского района Гомельской области, отдельной стрелковой роты территориальных войск в Ельске и подразделений внутренних войск в Мозыре для охраны важного объекта территориальной обороны», – говорится в сообщении.

Аналогичная проверка, вследствие которой был создан Мозырский пограничный отряд, проводилась в Беларуси в прошлом году (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 3.06).

Беларусь проведет военные учения на границе с Украиной.

Военкоматы начали призыв из запаса для пополнения числа военнослужащих в штабе территориальной обороны Беларуси (<http://korrespondent.net/world/3522874-belarus-provedet-voennye-uchenyia-na-hranytse-s-ukraynoi>).

Беларусь проведет командно-штабные учения территориальных войск и органов территориальной обороны Гомельской области на границе с Украиной. Также Минск продолжит усиливать охрану этого участка госграницы, сообщает в среду пресс-служба министерства обороны Беларуси (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 3.06).

Число просящих убежища в ЕС украинцев сильно возросло.

С марта 2014 г. число граждан Украины, которые просят в странах Евросоюза убежища, возросло. При этом число таких украинцев продолжает увеличиваться. Об этом сегодня заявил исполнительный директор офиса поддержки просителей убежища в Евросоюзе – Р. Виссер. Он также отметил, что среди просителей такого убежища, прибывающих из Восточной Европы граждан, самую многочисленную группу сейчас составляют именно граждане Украины – страны, которая вошла в «шестерку» стран, поставляющих беженцев в Евросоюз. В частности, среди таких стран числятся Эритрея, Ирак, Сирия, Сомали, Нигер и Украина. До начала конфликта на Донбассе Украина не являлась просителем убежища – подчеркнул Р. Виссер (*УРА-Информ* (<http://ura-inform.com>). – 2015. – 3.06).

Бывший президент Украины В. Янукович и его старший сын А. Янукович в текущем году во второй раз обжаловали решение суда о введении Евросоюзом санкций в отношении них. Об этом говорится в базе данных Суда ЕС, расположенного в Люксембурге (<http://korrespondent.net/world/3522504-vyktor-yanukovych-snova-podal-v-sud-na-sanktsyy-es>).

Совет ЕС в марте 2014 г. наложил на экс-президента В. Януковича и двух его сыновей персональные санкции сроком на один год. В марте 2015 г., перед тем как истек срок этого решения, Совет ЕС продлил санкции против экс-президента и А. Януковича – до марта 2016 г.

В 2014 г. В. Януковичу понадобилось более двух месяцев, чтобы оспорить санкции – его иск был зарегистрирован 15 мая. В 2015 г. он справился за один месяц – уже 9 апреля его иск был зарегистрирован в Люксембурге. Текст исков не обнародуется.

Как известно, Совет ЕС заморозил активы семьи Януковичей на территории Евросоюза, не запрещая экс-президенту посещать страны ЕС. В то же время формально он не выезжает за пределы России, поскольку находится в розыске по линии Интерпола. Между тем В. Янукович пытается

обжаловать это решение (*Korrespondent.net* (<http://korrespondent.net>). – 2015. – 2.06).

ЕКОНОМІКА

Стабилизация ситуации на финансовом рынке позволяет Национальному банку Украины начать поэтапное ослабление административных ограничений. Об этом сообщила глава НБУ В. Гонтарева на встрече с банкирами во вторник.

В то же время в сообщении отсутствуют дополнительная информация о том, какие ограничения будут пересмотрены.

«Будут внесены изменения в постановление правления НБУ № 160 “Об урегулировании ситуации на денежно-кредитном и валютном рынках Украины”, которая будет опубликована в ближайшее время», – анонсировала пресс-служба центробанка.

Она указала, что представители банковского сообщества согласились, что ситуация на денежно-кредитном рынке, в том числе его валютном сегменте, демонстрирует признаки стабилизации, а также подтвердили готовность системы в целом к внедрению мероприятий по либерализации.

На встрече глава Нацбанка В. Гонтарева сообщила, что с начала года регулятор выкупил на рынке свыше 1,1 млрд, пополнив чистые валютные резервы более чем на 700 млн дол.

«Сейчас как на наличном, так и на межбанковском рынке наблюдается превышение предложения иностранной валюты над ее спросом. Кроме того, в течение последнего месяца зафиксировано существенный прирост депозитной базы банков в национальной валюте... Мы видим, что ситуация на валютном и депозитном рынках стабилизировалась, поэтому выходим на рынок с конкретными мерами по его либерализации», – сказала В. Гонтарева.

Ранее банкиры-участники встречи сообщили, что, предположительно, НБУ 3 июня увеличит объем выдачи наличных средств в национальной валюте по депозитным счетам клиентов со 150 тыс. грн до 300 тыс. грн в сутки, однако продлит все валютные ограничения до 3 сентября. Ожидается также, что юрлицам разрешать покупать валюту, если у них на валютных счетах эквивалент до 25 тыс. дол., тогда как сегодня лимит – 10 тыс. дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

МВФ порадов зберегти більшість діючих в Україні обмежень на валютному ринку. Про це заявила глава НБУ В. Гонтарева під час наради з банкірами, повідомив «Дзеркалу тижня» учасник зустрічі.

В. Гонтарева, зокрема, сказала, що НБУ підготував великий пакет заходів щодо лібералізації діючих обмежень, проте позиція МВФ була дуже жорсткою і вдалося домовитися лише про деякі речі.

Так з 4 червня буде збільшено ліміт на зняття готівкової гривні з 150 до 300 тис. грн. Також юрособам буде дозволено купувати валюту до 25 тис. дол. (при наявності на розрахункових рахунках, нині – до 10 тис.).

За словами голови НБУ, у разі успішної реструктуризації зовнішнього державного боргу і рішення щодо другого траншу МВФ, наступним етапом буде послаблення обмежень щодо зняття готівкової валюти. Нині обговорюється ліміт у 5 тис. дол.

Однак МВФ поки виступає різко проти підвищення ліміту на купівлю валюти фізособами, який нині становить 3 тис. грн на день. Як зазначила В. Гонтарева, такими темпами всі обмеження будуть зняті не раніше ніж через рік.

Глава НБУ також повідомила, що за останні три місяці НБУ купив у резерви близько 700 млн дол., ще 400 млн було куплено на ринку «Нафтогазом», проте ситуацію на валютному ринку не можна назвати безхмарною, оскільки стабілізація досягнута обмежувальними заходами. При цьому НБУ не планує тримати фіксований курс.

Крім того у НБУ розуміють негативний вплив 30 % облікової ставки на економіку. Нацбанк планує дуже уважно відстежувати ситуацію з базовою інфляцією і, у разі надходження позитивної статистики, готовий негайно реагувати зниженням облікової ставки, розповів учасник наради.

Банкірам також повідомили, що НБУ вирішив не надавати кредитних канікул банкам, що отримали рефінансування. За тими, хто не в змозі погашати за графіком, але і не реструктуризував на чотири роки, НБУ буде приймати індивідуальні рішення. Наступна нарада планується через місяць.

У кінці лютого 2014 р. Нацбанк обмежив отримання готівкових коштів в іноземній валюті з поточних депозитних рахунків клієнтів через каси та банкомати в розмірі 15 тис. грн на добу.

Наприкінці липня того ж року Нацбанк розширив введене раніше обмеження з видачі готівкової гривні через каси банків і банкомати в межах до 150 тис. грн на добу на поточні та депозитні рахунки клієнтів.

Ці обмеження кілька разів продовжувалися (востаннє – з початку березня 2015 р. на три місяці) і поки діють до 3 червня 2015 р., як і обмеження на купівлю валюти населенням на суму в еквіваленті не більш 3 тис. грн на добу (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 2.06*).

Национальный банк Украины намерен смягчить свою монетарную политику и снизит учетную ставку, которая в настоящее время установлена на уровне 30 % годовых, при снижении темпов инфляции. Об этом сообщил сегодня директор департамента монетарной политики и экономического анализа НБУ С. Николайчук, пишет Униан.

Представитель НБУ напомнил, что монетарный комитет регулятора последним решением сохранил учетную ставку на уровне 30 % годовых в связи с высокими темпами роста потребительских цен, которые в апреле достигли 61 % в годовом выражении.

«Дальнейшее смягчение монетарной политики возможно при снижении инфляции», – сказал С. Николайчук.

Как сообщал «Минфин» ранее, НБУ с 4 марта этого года увеличил учетную ставку с 19,5 до 30 % годовых, ставку рефинансирования по кредитам «овернайт» – с 17,5 до 23 % годовых. Предыдущее повышение произошло 6 февраля, до этого ставка с 13 ноября 2014 г. удерживалась на уровне 14 % годовых.

В последний раз учетная ставка Нацбанка была выше в 2000 г.: с 24 марта 2000 г. она была снижена с 35 до 32 % годовых, затем с 10 апреля – до 29 %, с 15 августа – до 27 % годовых. В 2001 г. НБУ в шесть этапов снизил учетную ставку до 12,5 % годовых.

Программа с МВФ предусматривает, что Нацбанк будет сохранять политику позитивной реальной ставки на 12–18 месячной перспективной основе.

27 мая Президент П. Порошенко выступил за снижение учетной ставки НБУ. По мнению президента, также можно снять часть валютных ограничений, сохранив при этом баланс между курсовой стабильностью и валютными ограничениями (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

Україна отримала 1 млрд дол. від розміщення облігацій під гарантії США. Кошти надійшли на рахунки уряду України. Про це передає УНН з посиланням на прес-службу Міністерства фінансів України.

«Міністерство фінансів повідомляє, що кошти у розмірі 1 млрд дол., що були залучені від випуску облігацій під кредитні гарантії США, надійшли на рахунки уряду України», – йдеться у повідомленні.

У відомстві нагадують, що це стало можливим завдяки підписанню 18 травня Угоди про гарантії запозичення між урядами України та США.

Як повідомляв раніше УНН, Міністерство фінансів України розпочало 28 травня випуск державних облігацій на суму 1 млрд дол. під державні гарантії США. За інформацією міністерства, номінальна вартість кожної облігації становить 200 тис. дол., процентна ставка – 1,847 % на рік.

Сплата відсотків здійснюватиметься двічі на рік (29 травня і 29 листопада).

Запланований термін погашення облігацій – 29 травня 2020 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2015. – 2.06).

Остаток средств на счету Госказначейства достиг исторического максимума за всю историю Украины.

Остатки средств на едином казначейском счете (ЕКС) на начало июня 2015 г. составили 27,75 млрд грн, что в 3,4 раза превышает показатель на начало июня 2014 г., сообщает «Интерфакс-Украина» со ссылкой на Госказначейство.

Так, за май этого года объем средств на ЕКС возрос на 4,19 млрд грн, или на 17,8 %, и достиг исторического максимума за всю историю страны.

Предыдущий рекорд был установлен в начале декабря 2005 г., когда благодаря приватизации «Криворожстали» удалось накопить 27,35 млрд грн.

В то же время в долларовом эквиваленте по официальному курсу Нацбанка это было 5,42 млрд дол., тогда как сейчас вчетверо меньше – 1,32 млрд дол.

В марте Международный валютный фонд выделил Украине первый транш по новой программе расширенного финансирования EFF в размере около 5 млрд дол., из которых около 2,7 млрд дол. получило правительство для поддержки государственного бюджета (остальные средства – в Нацбанк). Благодаря этому остатки на ЕКС к концу апреля достигали 26,67 млрд грн.

Помимо того в марте – мае доходы бюджета оказались выше запланированных благодаря девальвации и инфляции. В то же время правительство указывает, что ему необходимо накопить к IV кварталу 25 млрд грн на выплату дотаций в связи с повышением энерготарифов (*Известия* (<http://izvestiya.in.ua/ukraina/254355-ostatok-sredstv-na-schety-goskzacheistva-dostig-istoricheskogo-maksimuma-za-vsu-istoriu-ukraini.html>). – 2015. – 2.06).

С начала года налогоплательщикиполнили бюджет на 220 млрд грн.

С начала 2015 г. плательщикам налогов на счета возмещен НДС на сумму 21,4 млрд грн. Фискальные поступления в сводный бюджет Украины в январе – мае 2015 г. возросли на 32,5 % по сравнению с январем – маем 2014 г. – до 220,2 млрд грн.

Как сообщила Государственная фискальная служба со ссылкой на оперативные данные, в госбюджет за указанный период поступило 183,2 млрд грн, в местные бюджеты – 37 млрд грн.

Поступления в общий фонд госбюджета составили 183,2 млрд грн. При этом индикативные показатели Министерства финансов выполнены на 106,9 %, дополнительно обеспечено поступление 11,8 млрд грн.

Как уточняет ГФС, в разрезе основных платежей в январе – мае 2015 г. прирост к соответствующему периоду 2014 г. обеспечен за счет налога на добавленную стоимость на ввезенные на территорию Украины товары – на 43,2 % (дополнительно поступило 15,4 млрд грн), НДС на произведенные на территории Украины товары (работы, услуги) – на 22,5 % (7,7 млрд грн), акцизного налога на произведенные в Украине подакцизные товары – на 34,8 % (3,6 млрд грн), ввозной пошлины – в 3,2 раза (8,6 млрд грн), акцизного налога на ввезенные в Украину подакцизные товары – в восемь раз (7,6 млрд грн), рентной платы за пользование недрами – на 63,1 % (3,9 млрд грн), сбора в виде целевой надбавки к действующему тарифу на природный газ для потребителей всех форм собственности – на 42,2 % (0,4 млрд грн), изымаемой в госбюджет части чистой прибыли – на 78,7 %

(0,6 млрд грн).

Поступления единого взноса на общеобязательное государственное социальное страхование составили 70 млрд грн.

Напомним, в январе – апреле 2015 г. фискальные поступления в сводный бюджет Украины возросли на 33,9 % по сравнению с январем – апрелем 2014 г. – до 172,9 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

Держгеокадастр сприяє зростанню податкових надходжень.

За I квартал 2015 р., згідно з даними Державної фіскальної служби, до місцевих бюджетів надійшло 3298,8 млн грн плати за землю. За аналогічний період минулого року цей показник становив 3043,2 млн грн, або на 7,7 % менше. Усього за 2014 р. місцеві бюджети отримали 12,083 млрд грн плати за землю (*Урядовий портал* (www.kmu.gov.ua). – 2015. – 2.06).

Експорт в Польщу возрос на 37 %.

За первые два месяца 2015 г. на 37 % возрос экспорт из Украины в Польшу, а польский в Украину снизился на 31 %, заявил заместитель министра экономики Польши А. Дыха во время международного форума «День украинского бизнеса», который 14–15 мая проходит в Варшаве. Об этом сообщает Укринформ.

«За первые два месяца неполезная тенденция во взаимных торговых отношениях сохраняется. Наблюдается падение польского экспорта на 31 %, а украинский экспорт в Польшу возрос на 37 %», – подчеркнул А. Дыха.

По его словам, товарообмен между Украиной и Польшей в 2014 г. составил 6,5 млрд дол., или на 18 % меньше, чем в 2013 г. При этом польский экспорт в Украину составил 4,2 млрд дол., или на 25 % меньше, чем в предыдущий год. В то же время он отметил, что украинский экспорт в Польшу в прошлом году возрос на 3 % (*Перший Діловий Телеканал* (http://fbc.net.ua/news/economics/eksport_v_polshu_vyros_na_37.html). – 2015. – 28.05).

«АвтоКрАЗ» з початку року істотно наростив виробництво та продажі.

Підприємство наростило обсяг виробництва продукції на 20 %, порівняно з таким же періодом минулого року.

З січня по травень на головному конвеєрі Кременчуцького автозаводу було виготовлено 452 автомобіля.

За цей же період на 16 % зросли і продажі підприємства, порівняно з торішнім результатом січня – травня. З початку року споживачеві відвантажено 392 автомобіля.

У загальних відвантаженнях за аналізований період частка експорту

становила 37 %, на внутрішній ринок реалізовано 63 % виготовленої продукції.

Крім основної продукції – вантажних автомобілів, за п'ять місяців поточного року було виготовлено та відвантажено замовнику два напівпричепи та вісім причепів до вантажних автомобілів (основна кількість: два напівпричепи і шість причепів виготовлено кравівцями у травні). Тоді як за такий же період минулого року аналогічної продукції підприємством не виготовлялося.

Виробництво ПАТ «АвтоКрАЗ» у травні становило 96 автомобілів. У загальному обсязі виробленої підприємством продукції бортові машини становлять 95 %, шасі – 3 %, тягачі – 2 %. Більша частина – 96 %, виготовленої в попередньому місяці автозаводом продукції – це виконання замовлень для українського ринку, решта – експорт.

Виробничий план ПАТ «АвтоКрАЗ» на червень сформований та доведений трудовому колективу. Він істотно перевищує показники попередніх місяців (*Vpoltave.info* (<http://vpoltave.info/post/35769-avtokraz-z-pochatku-roku-istotno-narostiv-virobnictvo-i-prodazhi>). – 2015. – 2.06).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Нацбанк ухудиш прогноз по ВВП и инфляции в Украине.

Национальный банк Украины намерен в июне пересмотреть в сторону ухудшения свои прогнозы по ВВП страны и инфляции на этот год, сообщил сегодня журналистам директор департамента монетарной политики и экономического анализа НБУ С. Николайчук, пишет УНИАН.

«Мы планируем опубликовать очередной инфляционный отчет с пересмотренным макроэкономическим прогнозом в конце июня. Но, действительно, ситуация несколько хуже, чем мы прогнозировали в марте», – сказал С. Николайчук, отвечая на вопрос о планах регулятора пересмотреть прогнозы на этот год вслед за ухудшением прогнозов по Украине Международным валютным фондом.

Отвечая на вопрос, совпадают ли прогнозы НБУ с прогнозами МВФ, согласно которым в 2015 г. в Украине ожидается падение ВВП на 9 % при инфляции 46 %, представитель Нацбанка сообщил: «Оценки МВФ, которые были, сделаны на основе совместных консультаций со специалистами правительства и Национального банка» (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

S&P: иностранные банки будут сокращать деятельность в России и Украине.

Последние несколько лет банковский сектор Украины находился в условиях стресса, и ситуация вряд ли быстро улучшится, считают аналитики.

Иностранные банки будут пересматривать стратегии ведения деятельности в России и СНГ и сокращать объемы операций своих дочерних структур в России и Украине вследствие ухудшения рыночной конъюнктуры в этих странах, сообщается в отчете службы кредитных рейтингов Standard & Poor's.

В отличие от начала 2000-х годов и периода до 2008 г. иностранные банки больше не считают, что эти рынки способствуют агрессивному росту бизнеса. Напротив, они оцениваются как рынки с высоким уровнем рисков и низким уровнем доходов в течение следующих нескольких лет, полагают аналитики агентства.

«Российский банковский сектор испытывает трудности, связанные с замедлением темпов экономического роста начиная с 2014 г. Кроме того, мы прогнозируем низкие темпы роста в ближайшие годы: рост ВВП составит в среднем около 0,5 % в 2015–2018 гг. Это окажет существенное негативное влияние на российский банковский сектор и будет выражаться в низких показателях роста нового бизнеса, повышенной волатильности обменного курса, ухудшении качества активов, показателей прибыльности и капитализации российских банков», – отмечается в сообщении.

Кроме того, геополитическая напряженность в отношениях между Россией и Украиной обусловила растущее давление на профили фондирования российских банков в результате введения экономических санкций со стороны западных стран и снижения доверия иностранных и российских инвесторов к российской экономике и рублю.

«Последние несколько лет банковский сектор Украины находился в условиях стресса, и мы полагаем, что ситуация вряд ли быстро улучшится. В начале 2015 г. правительство Украины объявило о намерении реструктурировать коммерческий долг по обязательствам в иностранной валюте. В соответствии с нашими критериями мы ожидаем, что будем классифицировать предложение об обмене ценных бумаг или другую подобную реструктуризацию долга Украины в иностранной валюте как эквивалент дефолта», – говорится в обзоре S&P.

По мнению агентства, суверенный дефолт, скорее всего, обусловит сокращение и без того недостаточного объема ликвидности украинского банковского сектора и может привести к дальнейшему оттоку депозитов, вызванному паническими настроениями среди вкладчиков, что негативно скажется на показателях банков, ведущих деятельность в Украине.

«Мы ожидаем, что Украине потребуется длительное время для стабилизации банковского сектора, учитывая сложную ситуацию в стране. Мы полагаем, что российскому банковскому сектору также потребуется несколько лет для восстановления. Принимая во внимание сложную операционную среду, мы оцениваем перспективы роста банковского сектора, а также повышения качества активов и прибыльности как довольно слабые в России и еще более неблагоприятные в Украине», – отмечается в сообщении.

«Поэтому мы ожидаем, что западноевропейские банки будут предпринимать дальнейшие шаги по выходу с украинского рынка и сокращению объема деятельности в России. Вместе с тем фактический уход с рынка Украины, вероятнее всего, может оказаться затруднительным в ближайшие годы из-за отсутствия покупателей, заинтересованных в приобретении таких активов. Это будет иметь особенно большое значение для тех банковских групп, совокупный объем российских и украинских активов которых составляет значительную долю суммарных активов группы», – полагают аналитики агентства.

Операционная среда для банков, осуществляющих деятельность в России, скорее всего, останется сложной, говорится в сообщении. Ожидается, что банковскому сектору страны потребуется несколько лет для восстановления показателей прибыльности, качества активов и капитализации. Как следствие, он будет по-прежнему зависеть от господдержки, предоставляемой в форме капитала, фондирования и ликвидности. Такая поддержка, вероятнее всего, обусловит улучшение рыночных позиций государственных и крупных частных банков за счет других банков, в то время как дочерние структуры западноевропейских и других иностранных банков будут продолжать сокращать объемы деятельности в России.

Операционная среда в Украине является гораздо более неблагоприятной, чем в России.

«Мы продолжим следить за ситуацией в стране, в частности, учитывая ожидаемую реструктуризацию коммерческого долга правительства Украины по обязательствам в иностранной валюте и возможное влияние такой реструктуризации на показатели банков, осуществляющих деятельность в этой стране, которое может выражаться в усилении давления на показатели фондирования банков, а также влиянии волатильности обменного курса на их показатели капитализации», – сообщается в обзоре S&P (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2015. – 2.06).

Moody's знизило рейтинги семи українських банків.

Міжнародне рейтингове агентство Moody's присвоїло оцінки ризику контрагента семи українським банкам. Про це сказано у повідомленні агентства.

Оцінки на рівні Саа2 присвоєно «ОТП Банку», Сбербанку, Промінвестбанку й банку «Південний», тоді як оцінки рівня Саа3 присвоєно Укрексімбанку, ПУМБу й банку «Фінанси та кредит».

Здебільшого відправною точкою для присвоєння оцінки ризику контрагента використовується ймовірність провалу емітента за своїми облігаціями та наявність державної підтримки.

Однак Moody's вважає, що жоден з українських банків не може повністю розраховувати на держпідтримку у вигляді її обмеженості.

Як повідомлялося, Moody's вважає нестійкою міжнародну позицію

України, незважаючи на можливу реструктуризацію зовнішніх боргів (*Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2015. – 1.06*).

Международной помощи Украине в объеме 40 млрд дол. достаточно для стабилизации экономики, но ее недостаточно, чтобы вернуть страну к реальному росту. Об этом сказала журналистам министр финансов Украины Н. Ярецько, пишет ZN.UA.

«Считаю ли я, что нам хватит этих средств? Сумма программы, о которой мы говорим, – это 40 млрд. Эта сумма состоит из 17,5 млрд дол. от Международного валютного фонда в течение четырех лет, вторая часть 7,5 млрд – от наших партнеров, третья часть 15,3 млрд, которую мы можем сэкономить благодаря реструктуризации наших долгов. Этой суммы хватает, если не будет ухудшение войны на востоке, ее хватает для стабилизации экономики, на восстановление резервов и для поддержания бюджета. Суммы не хватает, чтоб нас вернуть к реальному росту. На это нужны инвестиционные средства», – сказала Н. Ярецько.

Она добавила, что для роста ВВП Украина должна стать более инвестиционно привлекательной и привлечь инвесторов.

29 мая министр финансов Н. Ярецько заявила, что нижняя точка экономического кризиса в Украине уже пройдена. «Мы постепенно, но уверенно выходим из этапа кризиса», – сказала она (*GlavPost.Com (http://glavpost.com/post/2jun2015/Money/39384-nuzhno-bolshe-deneg-yaresko-nedostatochno-40-mlrd-dollarov-mezhdunarodnoy-pomoschi.html). – 2015. – 2.06*).

Украина за пять месяцев сократила импорт газа на 30 %.

Украина в январе – мае 2015 г. импортировала 8,782 млрд куб. м природного газа, что на 29,5 % меньше, чем за аналогичный период 2014 г. (12,464 млрд куб. м).

Согласно сообщению пресс-службы ПАО «Укртрансгаз», в т. ч. импорт газа из Европы составил 5,544 млрд куб. м, из РФ – 3,238 млрд куб. м.

По итогам мая текущего года импорт газа в Украину составил 1,538 млрд куб. м, что на 50,1 % меньше, чем в мае 2014 г. (3,085 млрд куб. м). В т. ч. из Европы в прошлом месяце поступило 0,751 млрд куб. м, из РФ – 0,787 млрд куб. м.

По оперативной информации, на утро вторника, 2 июня, суточное поступление газа для нужд Украины из РФ составляет 27 млн куб. м, из Европы – 26 млн куб. м.

Как сообщалось со ссылкой на Госстат, Украина в 2014 г. импортировала из РФ и Европы 19 млрд 465,95 млн куб. м газа на 5 млрд 694,636 млн дол., в т. ч. из Европы – 5 млрд 16,095 млн куб. м на 1 млрд 754,516 млн дол., из РФ – 14 млрд 449,855 млн куб. м на 3 млрд 940,119 млн дол.

«Укртрансгаз», 100 % которого принадлежит НАК «Нефтегаз Украины», эксплуатирует систему магистральных газопроводов и 12 подземных хранилищ газа страны (*Главное* (<http://glavnoe.ua/news/n228389>). – 2015. – 2.06).

Правление Национального банка Украины приняло решение отозвать банковскую лицензию и начать ликвидацию неплатежеспособного Кредитпромбанка в рамках продолжения процедуры выведения финучреждения из рынка. Об этом говорится в сообщении НБУ.

«Владельцем существенного участия не были приняты меры для предотвращения наступления неплатежеспособности банка», – подчеркивают в Нацбанке.

Временная администрация действовала в Кредитпромбанке с 3 марта по 3 июня 2015 г., после чего регулятор решил удовлетворить предложение Фонда гарантирования вкладов физических лиц и начать ликвидацию банка.

Как сообщал «Минфин» ранее, Фонд гарантирования вкладов физических лиц приостановил выплаты вкладчикам неплатежеспособного Кредитпромбанка с 27 мая. В Фонде уточнили, что выплаты средств вкладчикам банка будут возобновлены не позднее семи дней со дня отзыва банковской лицензии и начала процедуры ликвидации, установленного НБУ.

По данным ФГВФЛ, ведомство может выплатить вкладчикам Кредитпромбанка 16,513 млн грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

ЕЦБ улучшил прогноз роста ВВП еврозоны.

Инфляция в еврозоне прошла дно в начале года, но останется вялой в ближайшие месяцы, усилившись лишь к концу этого года.

Европейский центральный банк (ЕЦБ) улучшил прогноз роста ВВП валютного блока на 2017 г. с 2 до 2,1 %. Об этом заявил в среду президент ЕЦБ М. Драги во время пресс-конференции по итогам заседания Центробанка.

При этом оценка роста на текущий год подтверждена на уровне 1,5 %, на 2016 г. – 1,9 %.

Проведение программы количественного смягчения (QE) идет согласно графику и будет продолжаться до тех пор, пока инфляция не усилится до целевой отметки, пообещал глава регулятора. Он подчеркнул, что QE уже привела к улучшению условий в финансовой системе валютного блока и стабилизации экономики.

По словам М. Драги, инфляция в еврозоне прошла дно в начале года, но останется вялой в ближайшие месяцы, усилившись лишь к концу этого года.

При этом, ЕЦБ улучшил прогноз инфляции на 2015 г. с 0 до 0,3 % благодаря влиянию QE и ослаблению понижительного давления со стороны цен на нефть. Прогнозы на следующие два года оставлены без изменений;

ЕЦБ прогнозирует инфляцию в 2017 г. на уровне 1,8 %, все еще ниже целевого уровня (2 %), несмотря на QE (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 3.06).

Международная авиакомпания Wizz Air оценила эффект от закрытия украинской дочки.

Решение Wizz Air о закрытии своего украинского подразделения позволило получить дополнительную прибыль в 2015 финансовом году (завершился 31 марта) в 14,5 млн евро, говорится в отчете перевозчика.

Общая прибыль группы по международным стандартам финансовой отчетности оценивается в 183,2 млн евро, которая после вычета одномоментных влияний трансформируется в чистую прибыль после выплаты налогов в размере 146,2 млн евро.

За год Wizz Air увеличил рентабельность с 8,6 до 11,9 %, став, таким образом, одной из наиболее прибыльных авиакомпаний в Европе, подчеркивается в сообщении.

Wizz Air оценивает доход, полученный от реализации билетов в 2015 финансовом году, в 793,8 млн евро, а поступления от дополнительных услуг в 433,5 млн евро.

Наиболее затратными статьями в деятельности бюджетника стали топливо (37,4 % от суммы всех расходов), расходы на обслуживание в аэропортах и при изменении маршрутов рейсов (28,1 %), а также лизинг самолетов (12,9 %).

Напомним, Wizz Air – венгерско-польская бюджетная авиакомпания со штаб-квартирой в Вечеше (медье Пешт). Работает главным образом на рынке Центральной Европы (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2015. – 2.06).